Wangeela Maarqos

Yohannis Cuuphaan Karaa Qopheessuu Isaa 1:2-8 kwf – Mat 3:1-11; Luq 3:2-16

1 Jalqaba wangeela Yesuus Kiristoos Ilma
Waaqaa. 2 Kitaaba Isaayyaas raajichaa keessatti
akkana jedhamee barreeffameera:

"Kunoo, ani ergamaa koo isa karaa kee qopheessu,*
si dura nan erga;"

3 "Sagalee nama, 'Gooftaaf karaa qopheessaa;
daandii qajeelaas isaaf hojjedhaa' jedhee
gammoojjii keessaa iyyu tokkoo."†

4 Kanaafuu Yohannis gammoojjii keessatti nama
cuuphaa, dhiifama cubbuutiif immoo cuuphaa
qalbii jijjiirrannaa lallabaa dhufe. 5 Biyyi Yihuu-
daa guutuunii fi namoonni Yerusaalem hundin-
uus gara isaa dhaqanii cubbuu isaanii himachaa,
Laga Yordaanos keessatti isaan cuuphamaa tu-
ran. 6 Yohannis uffata rifeensa gaalaa irraa hoj-
jetame uffatee, mudhii isaas sabbata teephaatiin
hidhata ture; inni hawwaannisaa fi damma
bosonaa nyaata ture. 7 Innis akkana jedhee
lallabaa ture; "Kan na caalaa jabaa ta'e, hidhaa
kophee isaa illee gad jedhee hiikuun kan naaf
hin malle tokko na duubaan ni dhufa. 8 Ani

* **1:2** 1:2 Mil 3:1 † **1:3** 1:3 Isa 40:3

bishaaniinan isin cuupha; inni garuu Hafuura
Qulqulluudhaan isin cuupha."

Cuuphamuu fi Qoramuu Yesuus
1:9-11 kwf – Mat 3:13-17; Luq 3:21,22
1:12,13 kwf – Mat 4:1-11; Luq 4:1-13

9 Yeroo sana Yesuus Naazreeti ishee Galiilaatii
dhufee Laga Yordaanos keessatti Yohannisiin
cuuphame. 10 Yesuus utuma bishaan keessaa
ol ba'aa jiruu, samiin banamee utuu Hafuurri
akkuma gugeetti isa irratti gad bu'uu arge.
11 Sagaleen, "Ati Ilma koo isa ani jaalladhuu dha;
ani baay'ee sitti nan gammada" jedhu tokkos
samii irraa dhufe.
12 Yeruma sana Hafuurri gammoojjiitti isa
baase; 13 inni guyyaa afurtama Seexanaan qo-
ramaa gammoojjii keessa ture. Inni bineensota
wajjin ture; ergamoonnis isa tajaajilan.

Barattoonni Jalqabaa Waamamuu Isaanii
1:16-20 kwf – Mat 4:18-22; Luq 5:2-11; Yoh 1:35-42

14 Erga Yohannis mana hidhaatti galfamee
booddee, Yesuus wangeela Waaqaa lallabaa Gali-
ilaa seene. 15 Innis, "Barri sun ga'eera; mootum-
maan Waaqaas dhi'aateera; qalbii jijjiirradhaatii
wangeelatti amanaa!" jedhe.

16 Yesuus utuu qarqara Galaana Galiilaa irra
deemaa jiruu Simoonii fi obboleessa isaa Indiri-
iyaas utuu isaan kiyyoo galaanatti darbachaa
jiranuu arge; isaan qurxummii qabdoota turani-
itii. 17 Yesuusis, "Kottaa, na duukaa bu'aa; anis
akka isin qabduu namootaa taataniif isin nan

erga” jedheen. 18 Isaanis yommusuma kiyyoo
isaanii dhiisanii isa duukaa bu’an.

19 Innis yommuu xinnoo achi hiiqetti Yaaqoob
ilma Zabdewoosii fi obboleessa isaa Yohannis
utuu isaan bidiruu keessatti kiyyoowwan isaanii
qopheeffatanuu arge. 20 Innis yommusuma
isaan waame; isaanis abbaa isaanii Zabde-
woosin hojjettoota qacaraman wajjin bidiruu
sana keessatti dhiisanii isa duukaa bu’an.

Yesuus Hafuura Xuraa’aa Baasuu Isaa
1:21-28 kwf – Luq 4:31-37

21 Isaan gara Qifirnaahom dhaqan; innis
yommusuma Sanbataan mana sagadaa seenee
barsiise. 22 Inni akka barsiistota seeraatti utuu
hin ta’in akka nama taayitaa qabu tokkootti
waan barsiisaa tureef namoonni barsiisa isaa
ni dinqisiifatan. 23 Yeruma sana namichi mana
sagadaa isaanii keessaa kan hafuura xuraa’aan
qabame tokko iyyee 24 akkana jedhe; “Yaa Yesuus
nama Naazreeti, ati maal nurraa qabda? Nu
balleessuu dhufte moo? Ati eenyu akka taate ani
nan beeka, yaa Qulqullicha Waaqaa!”

25 Yesuus immoo, “Cal’isii isa keessaa ba’i!”
jedhee ifate. 26 Hafuurri xuraa’aan sunis
namicha dhidhiitachiisee, sagalee guddaadhaan
iyyee keessaa ba’e.

27 Namoonni hundinuu baay’ee dinqifatanii,
“Kun maalii? Inni taayitaadhaan barsiisa haaraa
barsiisa! Hafuurota xuraa’oo illee ni ajaja;
isaanis ni ajajamuuf” waliin jedhan. 28 Oduun
waa’ee isaas dafee biyya Galiilaa guutuu keessa
faffaca’e.

Yesuus Nama Hedduu Fayyisuu Isaa
1:29-31 kwf – Mat 8:14,15; Luq 4:38,39
1:32-34 kwf – Mat 8:16,17; Luq 4:40,41

29 Isaanis akkuma mana sagadaatii ba'aniin
Yaaqoobii fi Yohannis wajjin mana Simoonii fi
Indiriiyaas dhaqan. 30 Haati niitii Simoonis
dhukkuba dhagna gubaadhaan qabamtee ciifti
turte; isaanis yommusuma waa'ee ishee Yesu-
usitti himan. 31 Innis dhaqee harka qabee
ishee kaase. Dhagna gubaan sunis ishee dhiise;
isheenis isaan tajaajiluu jalqabde.

32 Namoonnis galgala sana erga biiftuun
lixxee booddee, dhukkubsattootaa fi warra ha-
fuurota hamoon qabaman hunda Yesuusitti fi-
dan. 33 Magaalaan sun guutuunis balbala
duratti walitti qabame. 34 Yesuusis namoota
dhibee garaa garaa qaban hedduu fayyise; ha-
fuurota hamoo baay'ees ni baase; garuu inni
sababii hafuuronni hamoon sun eenyummaa
isaa beekaniif akka isaan dubbatan hin eeyyam-
neef.

Yesuus Iddoo Namni Hin Jirretti Kadhachuu Isaa
1:35-38 kwf – Luq 4:42,43

35 Yesuus ganama barii dimimmisaan ka'ee
manaa ba'ee iddoo namni hin jirre tokko dhaqee
achitti kadhate. 36 Simoonii fi warri isa wajjin
turan isa barbaaduu deeman; 37 isaanis yommuu
isa argatanitti, “Namni hundinuu si barbaadaa
jira!” jedhaniin.

38 Yesuus immoo deebisee, “Akka ani achit-
tis lallabuuf kottaa gara magaalaawwan dhi'oo

jiran kaanii dhaqnaa. Sababiin ani dhufeefis
kanuma" jedhe. 39 Kanaafuu inni manneen
sagadaa isaanii keessatti lallabaa, hafuurota
hamoos baasaa, Galiilaa guutuu keessa deeme.

Namicha Lamxaa'aa Tokko
1:40-44 kwf – Mat 8:2-4; Luq 5:12-14

40 Namichi lamxaa'aan tokko gara isaa dhufee
jilbeenfatee, "Yoo fedhii kee ta'e, ati na
qulqulleessuu ni dandeessa" jedhee isa kadhate.
41 Yesuusis garaa laafeefii, harka isaa hiixatee
namicha qaqqabee, "Fedhii koo ti; qulqullaa'i!"
jedheen. 42 Yeruma sana lamxiin sun namicha
irraa bade; namichis ni qulqullaa'e.
43 Yesuusis of eeggannoo jabaa kenneefii
yommusuma gad isa dhiise. 44 Akkanas jed-
heen; "Ati waan kana nama tokkotti illee
akka hin himne beekkadhu; garuu dhaqiitii
akka isaaniif ragaa ta'uuf lubatti of argisiisi;
qulqullaa'uu keetiifis aarsaawwan Museen ajaje
sana dhi'eessi." 45 Namichi garuu achii ba'ee
baay'isee odeessuu jalqabe. Kanaafis Yesuus
ergasii magaalaan ala, lafa namni hin jirre
ture malee ifaan ifatti magaalattii seenuu hin
dandeenye. Namoonni garuu iddoo hundatti isa
bira dhufaa turan.

2

Yesuus Nama Dhagni Irratti Du'e Tokko Fayy-
isuu Isaa
2:3-12 kwf – Mat 9:2-8; Luq 5:18-26

1 Yesuus guyyaa muraasa booddee Qifirnaa-
homitti deebi'e; namoonnis akka inni mana jiru

dhaga'an. 2 Namoonni akka malee baay'atan
walitti qabamnaan iddoon dhabamee balballi
durris dhiphate; innis dubbicha isaanitti lallabaa
ture. 3 Jarri tokko nama dhagni irratti du'e
kan namoota afuriin baatame tokko gara isaa
fidan. 4 Isaanis sababii baay'ina namaatiif
namicha sana Yesuusitti dhi'eessuu dadhabanii
qixa Yesuus tureen bantii manaa saaqanii siree
namichi dhagni irratti du'e irra ciise sana gad
buusan. 5 Yesuusis yommuu amantii isaanii
argetti namicha dhagni irratti du'e sanaan, "Gur-
baa, cubbuun kee siif dhiifameera" jedhe.

6 Barsiistota seeraa keessaa tokko tokko achi
tataa'anii garaa isaanii keessatti, 7 "Namichi kun
maaliif akkana dubbata? Inni Waaqa arrabsa!
Waaqa tokkicha malee eenyutu cubbuu namaaf
dhiisuu danda'a?" jedhanii yaadan.

8 Yesuusis yeruma sana akka wanni isaan
garaa isaanii keessatti yaadaa turan kana ta'e
hafuuraan beekee akkana jedheen; "Isin maaliif
waan kana yaaddu? 9 Namicha dhagni irratti
du'e kanaan, 'Cubbuun kee siif dhiifameera'
jechuu moo 'Ka'ii siree kee fudhadhuu deemi'
jechuutu salphaa dha? 10 Ani garuu akka Ilmi
Namaa cubbuu namaaf dhiisuudhaaf lafa irratti
taayitaa qabu akka beektan nan barbaada."
Kanaafuu inni namicha sanaan, 11 "Ani sitti nan
hima; ka'i; siree kee fudhadhuutii mana keetti
gali" jedhe. 12 Innis ka'ee, yommusuma siree
isaa fudhatee utuma isaan hundinuu arganuu
ba'e deeme. Kunis hunda isaanii dinqisiise;
isaanis, "Nu takkumaa waan akkanaa arginee
hin beeknu!" jedhanii Waaqa jajan.

Waamamuu Lewwii
2:14-17 kwf – Mat 9:9-13; Luq 5:27-32

13 Yesuus amma illee gara qarqara
galaanichaatti gad ba'e. Namoonni baay'eenis
isa biratti walitti qabaman; innis isaan barsiisuu
jalqabe. 14 Innis utuu achiin darbaa jiruu,
Lewwii ilma Alfewoos utuu inni iddoo itti qaraxa
walitti qaban taa'uu argee, "Na duukaa bu'i"
jedheen. Lewwiinis ka'ee isa duukaa bu'e.
15 Yeroo Yesuus mana Lewwiitti irbaata
nyaachaa turetti, qaraxxoonnii fi cubbamoonni
baay'een isaa fi barattoota isaa wajjin nyaachaa
turan; namoonni isa duukaa bu'an baay'ee
turaniitii. 16 Barsiistonni seeraa warri Fari-
isota turan yommuu isaa cubbamootaa fi
qaraxxoota wajjin nyaatu arganitti, "Inni maaliif
qaraxxootaa fi cubbamoota wajjin nyaata?" jed-
hanii barattoota isaa gaafatan.
17 Yesuus immoo waan kana dhageenyaan,
"Ogeessi fayyaa tokko warra dhukkubsataniif
malee warra fayyaa qabaniif hin barbaachisu.
Ani cubbamoota waamuufin dhufe malee qajeel-
tota waamuuf hin dhufne" jedheen.

Yesuus Waa'ee Soomaa Gaafatame
2:18-22 kwf – Mat 9:14-17; Luq 5:33-38

18 Barattoonni Yohannisii fi Fariisonni ni
soomu turan. Namoonni tokko tokko dhufanii,
"Barattoonni Yohannisii fi barattoonni Fariisotaa
ni soomu; barattoonni kee garuu maaliif hin
soomne?" jedhanii Yesuusin gaafatan.
19 Yesuus immoo akkana jedhee deebise;
"Keessummoonni misirrichaa akkamiin utuu
inni isaan wajjin jiruu soomuu danda'u? Isaan

hamma isa of biraa qabanitti soomuu hin
danda'an. [20] Garuu yeroon itti misirrichi isaan
biraa fudhatamu ni dhufa; isaanis gaafas ni
soomu.
[21] "Namni uffata moofaa irratti erbee haaraa
erbu tokko iyyuu hin jiru. Yoo kun godhame,
erbeen haaraan sun uffata sana irraa tarsaasa;
tarsa'aan sunis isa duraa ni caala. [22] Namni
daadhii wayinii haaraa qalqalloo moofaatti naqu
tokko iyyuu hin jiru. Yoo itti naqe immoo
daadhiin sun qalqalloo sana dhoosa; daadhichii
fi qalqallichi horoomaa ba'u. Qooda kanaa
daadhiin wayinii haaraan qalqalloo haaraatti
naqamuu qaba."

Yesuus Gooftaa Sanbataa Ta'uu Isaa
2:23-28 kwf – Mat 12:1-8; Luq 6:1-5
3:1-6 kwf – Mat 12:9-14; Luq 6:6-11

[23] Guyyaa Sanbataa tokko Yesuus lafa qotiisaa
midhaanii keessa darbaa ture; barattoonni isaas
utuu isa wajjin deemaa jiranuu asheetii mid-
haanii cirachuu jalqaban. [24] Fariisonnis, "Ilaa,
isaan maaliif waan Sanbataan hojjechuun hin
eeyyamamne hojjetu?" jedhaniin.
[25] Innis akkana jedhee deebise; "Isin waan
Daawit yeroo innii fi miiltonni isaa beela'anii
fi rakkatanitti godhe sana takkumaa hin dubb-
ifnee? [26] Bara Abiyaataar luba ol aanaa
ture keessa, inni mana Waaqaa seenee bud-
deena qulqulleeffame kan akka luboonni qofti
nyaataniif eeyyamame sana nyaate. Warra isa
wajjin jiraniifis ni kenne."
[27] Yesuusis akkana jedheen; "Sanbatatu na-
maaf uumame malee namni Sanbataaf hin

uumamne. 28 Kanaafuu Ilmi Namaa Sanbataaf
illee Gooftaa dha.”

3

Yesuus Guyyaa Sanbataatiin Fayyisuu Isaa

1 Ammas Yesuus mana sagadaa seene; namichi
harki irratti goge tokkos achi ture. 2 Isaan
keessaas namoonni tokko tokko Yesuusin hi-
machuuf jedhanii sababa barbaadaa turan;
kanaafuu akka inni Sanbataan namicha fayyisu
ilaaluuf isa gaadan. 3 Yesuusis namicha harki
irratti goge sanaan, “Ka’ii fuula nama hundaa
dura dhaabadhu” jedhe.
4 Yesuusis, “Sanbataan isa kamtu eeyyamamaa
dha? Waan gaarii hojjechuu moo waan hamaa
hojjechuu? Lubbuu oolchuu moo ajjeesuu?”
jedhee isaan gaafate. Isaan garuu ni cal’isan.
5 Innis mata jabina isaaniitti akka malee
gaddee, aariidhaan garagalee isaan ilaale;
namicha sanaanis, “Harka kee diriirfadhu!”
jedhe. Namichis harka diriirfate; harki isaas
guutumaan guutuutti fayye. 6 Fariisonnis gad
ba’anii akka ittiin Yesuusin ajjeesuu danda’an
garee Heroodis wajjin mari’achuu jalqaban.

Namoonni Yesuus Duukaa Bu’an
3:7-12 kwf – Mat 12:15,16; Luq 6:17-19

7 Yesuus barattoota isaa wajjin achii ka’ee gara
galaanichaatti qajeele; tuunni namoota baay’ees
Galiilaadhaa isa duukaa bu’e. 8 Namoonni
baay’eenis yommuu waan inni hojjechaa ture
hunda dhaga’anitti Yihuudaadhaa, Yerusaalemii,
Edoomiyaasii, biyya Yordaanos gamaatii, naan-
noo Xiiroosiitii fi Siidoonaatii gara isaa dhufan.

9 Innis akka baay'ina namaatiin hin dhiibam-
neef akka isaan bidiruu xinnoo tokko isaaf
qopheessan barattoota isaatti hime. 10 Sababii
inni nama baay'ee fayyisee tureef, warri
dhukkubsatan hundinuu isa tuquuf jedhanii
irratti wal cabsaa turan. 11 Hafuuronni xu-
raa'oonis yeroo isa argan fuula isaa duratti ku-
fanii, "Ati Ilma Waaqaa ti!" jedhanii iyyu turan.
12 Inni garuu akka isaan akka inni beekamu hin
goone jabeessee isaan ajaje.

Filatamuu Ergamoota Kudha Lamaanii
3:16-19 kwf – Mat 10:2-4; Luq 6:14-16; Hoj 1:13

13 Yesuusis tulluutti ol ba'ee warra ofii isaatii
barbaade ofitti waame; isaanis gara isaa dhufan.
14 Innis akka isaan isa wajjin jiraatanii fi akka
lallabaaf isaan erguuf namoota kudha lama
muudee barattoota jedhee moggaase; 15 akka
isaan hafuurota hamoo baasaniifis taayitaa ken-
neef.

16 Warri kudha lamaan inni muudes isaan kana:

Simoon isa inni "Phexros" jedhee moggaase,
17 Yaaqoob ilma Zabdewoosii fi obboleessa isaa Yohannis warra inni "Bo'anergees" jedhee moggaase; Bo'anergees jechuun ilmaan "Kakawwee" jechuu dha;
18 Indiriiyaas,
Fiiliphoos,
Bartaloomewoos,
Maatewos,
Toomaas,

Yaaqoob ilma Alfewoos,
Taadewoos,
Simoon Hinaafticha,
19 Yihuudaa Keeriyoticha isa Yesuusin
dabarsee kenne.

Yesuusii fi Bi'eelzebuul
3:23-27 kwf – Mat 12:25-29; Luq 11:17-22

20 Yesuusis mana tokko seene; sababii
namoonni akka malee baay'atan ammas walitti
qabamaniif innii fi barattoonni isaa waa
nyaachuu illee hin dandeenye. 21 Firoonni isaas
yommuu waan kana dhaga'anitti isa qabuu
dhaqan; namoonni, "Inni qalbii dabarseera"
jechaa turaniitii.

22 Barsiistonni seeraa warri Yerusaalemii
gad bu'an, "Inni Bi'eelzebuuliin qabameera!
Hangafa hafuurota hamootiin hafuurota hamoo
baasaa jira" jedhan.

23 Yesuus immoo ofitti isaan waamee akkana
jedhee fakkeenyaan isaanitti dubbate: "Se-
exanni akkamitti Seexana baasuu danda'a?
24 Mootummaan tokko yoo gargar of qoode,
mootummaan sun dhaabachuu hin danda'u.
25 Manni tokko yoo gargar of qoode, manni
sun dhaabachuu hin danda'u. 26 Seexannis yoo
gargar of qoode, inni dhaabachuu hin danda'u;
dhumni isaa ga'eeraatii. 27 Dhugumaan namni
kam iyyuu utuu duraan dursee nama jabaa
tokko hin hidhin, mana nama jabaa sanaa see-
nee qabeenya isaa saamuu hin danda'u. Er-
gasii inni mana namicha jabaa sanaa saamuu

danda'a. 28 Ani dhuguma isinittin hima; cub-
buun isaanii hundii fi arrabsoon isaan dub-
batan hundi namootaaf dhiifamuu ni danda'a;
29 namni Hafuura Qulqulluu arrabsu kam iyyuu
garuu gonkumaa dhiifama hin argatu; inni itti
gaafatamaa cubbuu bara baraa ti."
30 Yesuusis sababii isaan, "Inni hafuura xu-
raa'aa qaba" jechaa turaniif waan kana dubbate.

Haadha Yesuusii fi Obboloota Isaa
3:31-35 kwf – Mat 12:46-50; Luq 8:19-21

31 Haatii fi obboloonni isaa dhufanii, ala
dhaabatanii nama itti erganii isa waamsisan.
32 Namoonni baay'eenis isatti naanna'anii taa'aa
turan; isaanis, "Haati keetii fi obboloonni kee
ala dhadhaabatanii si iyyaafachaa jiru" jedhanii
isatti himan.
33 Inni immoo, "Haati kootii fi obboloonni koo
eenyu?" jedhee gaafate.
34 Innis warra naannoo isaa marsanii tataa'an
ilaalee akkana jedhe; "Haati kootii fi obboloonni
koo kunoo ti! 35 Namni fedhii Waaqaa raawwatu
kam iyyuu obboleessa koo ti; obboleettii koo ti;
haadha kootis."

4

Fakkeenya Nama Sanyii Facaasuu
4:1-12 kwf – Mat 13:1-15; Luq 8:4-10
4:13-20 kwf – Mat 13:18-23; Luq 8:11-15

1 Yesuus ammas qarqara galaanichaatti
barsiisuu jalqabe. Tuunni naannoo isaatti
walitti qabame akka malee guddaa ture;
utuu namoonni hundi qarqara galaanichaa
irra afaan bishaanii jiranuu, inni bidiruu

yaabbatee galaanicha irra achi hiiqee taa'e.
2 Fakkeenyaanis waan baay'ee isaan barsiise;
barsiisa isaa keessattis akkana jedhe: 3 "Mee
dhaga'aa! Kunoo, namichi sanyii facaasu tokko
sanyii facaafachuu ba'e. 4 Utuu inni facaasaa
jiruus sanyiin tokko tokko karaa irra bu'e;
simbirroonnis dhufanii nyaatanii fixan. 5 Kaan
immoo lafa kattaa, iddoo biyyoo baay'ee hin
qabne irra bu'e. Sanyiin sunis sababii biyyoon
sun gad fageenya hin qabaatiniif dafee biqile.
6 Yommuu aduun baatetti garuu biqiltuun sun ni
coollage; waan hidda hin qabaatiniifis ni goge.
7 Sanyiin biraas qoraattii keessa bu'e; qoraattiin
sunis guddatee biqiltuu sana hudhe; biqiltuun
sunis ija hin naqanne. 8 Ammas sanyiin kaan
biyyoo gaarii irra bu'e. Ni biqile; ni guddate; ijas
ni naqate. Inni tokko soddoma, kaan jaatama,
kaan immoo dhibba naqate."

9 Yesuusis, "Namni gurra dhaga'u qabu kam
iyyuu haa dhaga'u" jedhe.

10 Yeroo inni kophaa turettis warri Kudha
Lamaanii fi namoonni naannoo isaa turan biraa
waa'ee fakkeenya sanaa isa gaafatan. 11 Innis
akkana jedheen; "Icciitiin mootummaa Waaqaa
isiniif kennameera. Warra ala jiranitti garuu
wanni hundinuu fakkeenyaan himama; 12 kunis,
" 'Isaan akka hin deebinee fi akka dhiifama hin
arganneef,
arguu inuma argu, garuu hin qalbeeffatan;
dhaga'uus inuma dhaga'u, garuu hin hubatan.'*"

---

* **4:12** 4:12 Isa 6:9,10

13 Yesuusis akkana isaaniin jedhe; “Isin
fakkeenya kana hin hubattanii? Yoos isin
akkamitti fakkeenya hunda hubattu ree?
14 Namichi sanyii facaasu sun dubbicha
facaasa. 15 Namoonni tokko tokko sanyii
karaa irraa, lafa dubbichi itti facaafame sana
fakkaatu. Akkuma isaan dubbicha dhaga’aniin
Seexanni dhufee dubbicha isaan keessatti
facaafame sana fudhata. 16 Warri kaan akkuma
sanyii lafa kattaa irratti facaafamee ti; isaan
yommuu dubbicha dhaga’anitti yommusuma
gammachuun fudhatu. 17 Garuu isaan waan
hidda hin qabneef yeroo gabaabaa qofa turu.
Yeroo rakkinni yookaan ari’atamni sababii
dubbichaatiif dhufutti isaan dafanii gufatu.
18 Ammas warri kaan sanyii qoraattii keessatti
facaafame fakkaatu; isaanis warra dubbicha
dhaga’anii dha; 19 garuu yaaddoon addunyaa
kanaa, gowwoomsaan qabeenyaatii fi hawwiin
waan garaa garaa isaan seenee dubbicha hudhee
ija naqachuu dhowwa. 20 Warri kaanis sanyii
biyyoo gaarii irratti facaafame fakkaatu; isaanis
dubbicha ni dhaga’u; ni fudhatu; ijas ni naqatu;
inni tokko soddoma, kaan jaatama, kaan immoo
dhibba naqata.”

Ibsaa Gombisaa Jalaa

21 Innis akkana isaaniin jedhe; “Isin ibsaa
gombisaa jala yookaan siree jala kaa’uuf fidduu?
Qooda kanaa baattuu isaa irra keessu mitii?
22 Wanni dhokfame kam iyyuu mul’ifamuuf
jiraatii; wanni haguugame kam iyyuus ifatti

baafamuuf jiraatii. 23 Namni kam iyyuu yoo
gurra dhaga'u qabaate haa dhaga'u."
24 Innis itti fufee akkana jedheen; "Waan
dhageessan qalbeeffadhaa. Safartuu ittiin safar-
taniinis, hammas caalaa iyyuu isiniif safarama.
25 Kan qabu kamiif iyyuu itti dabalamee ni
kennama; kan hin qabne garuu wanni inni qabu
iyyuu irraa fudhatama."

Fakkeenya Sanyii Guddatuu

26 Ammas akkana jedhe; "Mootummaan
Waaqaa nama lafa isaa irratti sanyii facaasu
tokko fakkaata. 27 Akkamitti akka ta'e
namichi beekuu baatu illee, inni rafus yookaan
dammaqus, sanyiin sun halkanii guyyaa ni
biqila; ni guddatas. 28 Lafti ofuma isheetiin
midhaan baafti; jalqabatti biqila, itti aansee
hudhaa midhaanii, ergasii immoo midhaan
guutuu baafti. 29 Namichis akkuma midhaanichi
bilchaateen haamuu jalqaba; yeroon haamaa
ga'eeraatii."

Fakkeenya Sanyii Sanaaficaa
4:30-32 kwf – Mat 13:31,32; Luq 13:18,19

30 Ammas inni akkana jedhe; "Mootum-
maan Waaqaa maal fakkaata jechuu dandeenya?
Yookaan fakkeenya maaliitiin isa ibsina? 31 Inni
sanyii sanaaficaa kan sanyiiwwan lafa irra ji-
ran hunda irra xinnaa ta'e fakkaata. 32 Erga
facaafamee booddee garuu guddatee biqiltuu
hunda caala; dameewwan gurguddaa simbir-
roonnis gaaddisa isaa jala jiraachuu danda'anis
qabaata."

33 Yesuusis fakkeenyawwan akkanaa
baay'eedhaan hamma isaan dhaga'uu danda'an
dubbicha isaanitti dubbate. 34 Innis fakkeenyaan
malee waan tokko illee isaanitti hin dubbanne.
Yeroo kophaa turanitti garuu waan hunda
barattoota isaatiif ni ibse.

Yesuus Bubbee Gab Gochuu Isaa
4:35-41 kwf – Mat 8:18,23-27; Luq 8:22-25

35 Inni gaafas, yeroo galgalaa'etti, "Kottaa
gama ceenaa" isaaniin jedhe. 36 Isaanis tu-
uta namootaa sana achitti dhiisanii Yesuusin
akkuma inni bidiruu keessa jirutti fuudhanii
deeman. Bidiruuwwan biraas isa wajjin turan.
37 Bubbeen hamaan tokko ni ka'e; dambaliinis
bidiruu sana dha'ee bidiruun sun bishaaniin
guutamuu ga'e. 38 Yesuusis bidiruu sana keessa
karaa duubaa boraatii tokko irra rafaa ture.
Barattoonnis isa dammaqsanii, "Yaa barsiisaa,
dhumuun keenya homaa si hin dhibuu?" jed-
haniin.

39 Innis ka'ee bubbee sana ifate; dambalii
sanaanis, "Cal'isi! Gab jedhis!" jedhe. Bubbeen
sunis ni cal'ise; tasgabbiin guddaanis ni ta'e.

40 Innis barattoota isaatiin, "Isin maaliif
akkana sodaattu? Isin amma iyyuu amantii hin
qabdanii?" jedhe.

41 Isaanis akka malee sodaatanii, "Namichi
bubbee fi dambaliin iyyuu ajajamaniif kun
eenyu?" jedhanii wal gaafatan.

5

Yesuus Nama Hafuura Hamaan Qabame Tokko Fayyise
5:1-17 kwf – Mat 8:28-34; Luq 8:26-37
5:18-20 kwf – Luq 8:38,39

1 Isaanis galaanicha ce'anii biyya
Gergeesenoon dhaqan. 2 Yommuu Yesuus
bidiruu irraa bu'etti, yommusuma namichi
hafuura xuraa'aadhaan qabame tokko iddoo
awwaalaatii ba'ee isatti dhufe. 3 Namichi
kun iddoo awwaalaa jiraata ture; namni
tokko iyyuu foncaan illee lammata isa hidhuu
hin dandeenye. 4 Inni yeroo baay'ee funyoo
sibiilaatii fi foncaadhaan hidhama ture; garuu
foncaa sana kukkutee funyoo sibiilaa sanas
caccabsa tureetii. Namni gad isa qabuu
danda'u tokko iyyuu hin turre. 5 Innis yeroo
hundumaa, halkanii guyyaa iddoo awwaalaa
keessattii fi gaarran gubbaatti iyyaa, dhagna
isaas dhagaadhaan murmuraa ture.

6 Innis yommuu Yesuusin fagootti argetti itti
fiigee, fuula isaa duratti jilbeenfate. 7 Sagalee
ol fudhatee iyyees, "Yaa Yesuus Ilma Waaqa
Waan Hundaa Olii, ati maal narraa barbaadda?
Maqaa Waaqaatiin sin kadhadhaatii maaloo na
hin dhiphisin!" jedheen. 8 Yesuusis, "Yaa
hafuura xuraa'aa, namicha kana keessaa ba'i!"
jedheenii tureetii.

9 Yesuusis, "Maqaan kee eenyu?" jedhee isa
gaafate.

Innis, “Nu waan baay’ee taaneef, maqaan
koo Leegewoon*” jedhee deebise. 10 Akka inni
biyya sana keessaa isaan hin ariineefis guddisee
Yesuusin kadhate.
11 Hoomaan booyyee guddaan isaas gaara bira
dheedaa ture. 12 Hafuuronni hamoon sunis,
“Gara hoomaa booyyee sanaatti nu ergi; akka
itti galluufis nuu eeyyami” jedhanii Yesuusin
kadhatan. 13 Innis ni eeyyameef; hafuuronni
xuraa’oon sun ba’anii booyyee sanatti galan.
Hoomaan gara booyyee kuma lamaa of keessaa
qabu sunis ededa hallayyaa irraa gad furguggi-
famee galaanatti nam’ee liqimfame.
14 Warri booyyeewwan tiksan sunis baqatanii
magaalaa fi baadiyyaatti waan kana odeessan;
namoonnis waan ta’e sana ilaaluu yaa’an.
15 Isaanis yommuu gara Yesuus dhufanitti
namicha Leegewoonii hafuurota hamootiin
qabamee ture sana wayyaa uffatee, qalbii
isaattis deebi’ee achi taa’ee argan; ni sodaatanis.
16 Warri waan kana arganii turanis waan
namicha hafuurota hamoon qabamee ture
sanaaf ta’ee fi waa’ee hoomaa booyyees
namootatti odeessan. 17 Kana irratti jarri
akka Yesuus biyya isaanii keessaa ba’uuf isa
kadhachuu jalqaban.
18 Utuu Yesuus bidiruu yaabbachaa jiruu
namichi hafuura hamaan qabamee ture sun
isa wajjin deemuuf isa kadhate. 19 Yesuus
garuu, “Gara mana keetii, warra keetti galiitii
waan guddaa Gooftaan siif godhee fi akkamitti

---

* **5:9** 5:9 Leegewooniin Roomaa tokkichi loltoota 6,000 qabata.

akka inni si maares isaanitti odeessi!” jedheen
malee hin eeyyamneef. [20] Kanaafuu namichi
sun dhaqee waan Yesuus isaaf godhe Magaalaa
Kurnan keessatti odeessuu jalqabe. Namoonni
hundinuus ni dinqifatan.

Durba Duutee fi Dubartii Dhukkubsatte Tokko
5:22-43 kwf – Mat 9:18-26; Luq 8:41-56

[21] Yommuu Yesuus bidiruudhaan ammas gara
gama galaanaatti ce’etti namoonni hedduun isa
biratti walitti qabaman; innis qarqara galaanaa
ture. [22] Hooggantoota mana sagadaa keessaas
namichi Yaa’iiros jedhamu tokko dhufe; innis
yommuu Yesuusin argetti, miilla isaa irratti
kufee, [23] “Intalli koo xinnoon du’uu geesseerti.
Akka isheen fayyitee jiraattuuf, maaloo kottuutii
harka kee ishee irra ka’i” jedhee jabeessee isa
kadhate. [24] Kanaafuu Yesuus isa wajjin dhaqe.

Namoonni baay’eenis isa duukaa bu’an; gara
isaattis wal dhiibaa turan. [25] Dubartiin dhi-
igni ishee waggaa kudha lama dhangala’aa ture
tokkos achi turte. [26] Isheenis ogeeyyii fayyaa
baay’ee biratti akka malee dhiphatte; waan
qabdu hundumas of harkaa fixxe; garuu ittuma
hammaachaa deeme malee itti hin wayyoofne.
[27] Isheenis yommuu waa’ee Yesuus dhagees-
setti dugda isaa duubaan namoota gidduudhaan
dhuftee uffata isaa tuqxe. [28] Isheen, “Ani
yoon uffatuma isaa illee tuqe nan fayya” jettee
yaaddee turteetii. [29] Dhiigni ishees yommusuma
cite; isheenis akka dhiphina ishee irraa fayyite
dhagna ishee keessatti hubatte.

30 Yesuusis yommusuma akka humni isa
keessaa ba’e hubate. Innis namoota keessa
garagalee, “Eenyutu uffata koo tuqe?” jedhee
gaafate.

31 Barattoonni isaas deebisanii, “Akka
namoonni si dhiibaa jiran utuma argituu,
‘Eenyutu na tuqe?’ jettee gaafattaa?” jedhan.

32 Yesuus garuu namni waan kana godhe
eenyuu akka ta’e arguuf jedhee garagalee ilaale.
33 Dubartittiinis waan isheef godhame hubattee
sodaadhaan hollachaa dhuftee miilla isaa irratti
kufte; dhugaa hundumas isatti himte. 34 Innis,
“Yaa intalaa, amantiin kee si fayyiseera. Nagaan
deemi; dhiphina kee irraas fayyi” jedheen.

35 Utuu Yesuus dubbachaa jiruus namoonni
tokko tokko mana Yaa’iiroos bulchaa mana
sagadaatii dhufanii, “Intalli kee duuteerti; ati
si’achi maaliif barsiisicha rakkifta?” jedhan.

36 Yesuus garuu waan isaan jedhan jalaa qabuu
didee bulchaa mana sagadaa sanaan, “Amani
malee hin sodaatin!” jedhe.

37 Innis Phexros, Yaaqoobii fi Yohannis ob-
boleessa Yaaqoob malee akka namni tokko iyyuu
isa faana deemu hin eeyyamne. 38 Yommuu
mana hoogganaa mana sagadaa sanaa bira
ga’anittis Yesuus uummata wacu, namoota
boo’anii fi wawwaatan arge. 39 Innis ol seenee,
“Wacnii fi boo’ichi kun hundi maali? Intalattiin
ni rafti malee hin duune” jedheen. 40 Isaan garuu
isatti kolfan.

Innis erga hunda isaanii gad baasee booddee,
abbaa fi haadha intalattii, barattoota isa wajjin
turanis fudhatee iddoo intalattiin jirtu seene.

41 Innis harka ishee qabee, *“Xaaliitaa quumii!”*
jedheen; kunis, “Yaa mucattii xinnoo, ani siin
nan jedha, ka’i!” jechuu dha. 42 Mucattiinis
yommusuma kaatee dhaabatte; asii fi achis
deemuu jalqabde. Umuriin ishee waggaa kudha
lama ture. Isaanis yommusuma akka malee
dinqifatan. 43 Innis akka namni tokko iyyuu
waan kana hin beekneef ajaja cimaa kenne;
akka isaan waan isheen nyaattu isheef kennan
isaanitti hime.

6

Raajii Kabaja Dhabe
6:1-6 kwf – Mat 13:54-58

1 Yesuus achii ba’ee gara magaalaa itti
dhalatee dhaqe; barattoonni isaas isa wajjin
dhaqan. 2 Innis guyyaan Sanbataa geenyaan
mana sagadaatti barsiisuu jalqabe; warri isa
dhaga’an baay’eenis ni dinqisiifatan.

Isaanis akkana jedhanii gaafatan; “Namichi kun wantoota kanneen eessaa argate? Ogummaan isaaf kenname kun maali? Hojiiwwan dinqisiisoon harka isaatiin hojjetaman kanneen akkanaa maali?
3 Namichi kun sooftuu
mukaa mitii? Inni ilma Maariyaam, obboleessa Yaaqoob, kan Yoosaa, kan Yihuudaa fi kan Simoon mitii? Obboleettonni isaa as nu bira jiru mitii?” Isaanis isatti gufatan.

4 Yesuus immoo, “Raajiin magaalaa itti dha-
latetii, firoota isaa keessattii fi mana isaatti
malee kabaja hin dhabu” jedheen. 5 Innis
dhukkubsattoota muraasa irra harka isaa kaa’ee
fayyisuu malee hojii dinqisiisaa tokko illee

achitti hojjechuu hin dandeenye. 6 Innis amantii
dhabuu isaaniitiif dinqifate.

Yesuus Jara Kudha Lamaan Erguu Isaa
6:7-11 kwf – Mat 10:1,9-14; Luq 9:1,3-5

Yesuusis namoota barsiisaa ganda tokko irraa
gara ganda biraatti naanna'aa ture. 7 Warra
Kudha Lamaan ofitti waamee lama lamaan isaan
erguu jalqabe; hafuurota xuraa'oo irrattis taayitaa kenneef.

8 Akkana jedhees isaan ajaje: "Adeemsa
keessaniif ulee malee waan tokko illee jechuunis
buddeenaa fi korojoo hin qabatinaa; sabbata
keessanitti immoo maallaqa hin guduunfatinaa.
9 Kophee kaa'adhaa; garuu kittaa lama hin uffati-
naa. 10 Yeroo mana tokko seentan kam iyyuu,
hamma magaalaa sanaa baatanitti manuma
sana turaa. 11 Yoo iddoon kam iyyuu isin
simachuu baate yookaan isin dhaga'uu baate,
iddoo sanaa ba'aatii akka ragaa isaanitti ta'uuf
awwaara miilla keessanii dhadha'adhaa."

12 Isaanis achii ba'anii akka namoonni qal-
bii jijjiirrataniif lallaban. 13 Hafuurota hamoo
baay'ee baasan; dhukkubsattoota baay'ees zayitii dibanii fayyisan.

Ajjeefamuu Yohannis Cuuphaa
6:14-29 kwf – Mat 14:1-12
6:14-16 kwf – Luq 9:7-9

14 Heroodis mootichi waa'ee waan kanaa
dhaga'e; maqaan Yesuus sirriitti beekamee
tureetii. Namoonni tokko tokko, "Yohannis
cuuphaan warra du'an keessaa kaafameera;

sababiin hojiin dinqii isaan hojjetamuufis kanuma” jedhan.

15 Warri kaan, “Inni Eeliyaas” jedhan.

Kaan immoo, “Inni raajota durii keessaa akka isa tokkoo ti” jedhan.

16 Heroodis garuu yommuu waan kana dhaga’etti, “Yohannis isa ani mataa isaa irraa kutetu warra du’an keessaa kaafame!” jedhe.

17 Heroodis mataan isaa akka Yohannis qabamee, hidhamee mana hidhaatti galfamu ajajee tureetii. Innis sababii niitii obboleessa ofii isaa Fiiliphoos, sababii Heroodiyaas ishee ofii fuudhee ture sanaatiif jedhee waan kana
godhe. 18 Yohannisis Heroodisiin, “Ati niitii obboleessa keetii fuudhuun kee seera miti”
jedhaanii tureetii. 19 Kanaafuu Heroodiyaas Yohannisitti haaloo qabattee isa ajjeesuu barbaadde. Garuu isheen hin dandeenye;
20 Heroodis akka Yohannis nama qajeelaa fi nama qulqulluu ta’e beekee, isa sodaatee, eegumsa isaaf gochaa tureetii. Heroodis yommuu waan Yohannis dubbatu dhaga’etti akka malee rifate; ta’us gammachuudhaan isa dhaggeeffachuu barbaade.

21 Dhuma irrattis yeroon mijaa’aan argame. Heroodis guyyaa dhaloota isaatti qondaaltota gurguddootaaf, ajajjoota loltootaatii fi namoota Galiilaa keessatti beekamaniif irbaata
qopheesse. 22 Intalli Heroodiyaas yommuu ol seentee sirbitetti Heroodisii fi keessummoota isaa warra irbaata affeeraman gammachiifte.

Mootichis intalattiidhaan, “Waanuma barbaadde na kadhadhu; ani siif nan kenna!” jedhe.

23 Innis, “Hamma walakkaa mootummaa kootti
illee waan ati na kadhattu kam iyyuu siif nan
kenna!” jedhee kakuudhaan waadaa galeef.

24 Isheenis gad baatee haadha isheetiin, “Maal
kadhadhu?” jette.

Haati immoo, “Mataa Yohannis Cuuphaa” jettee deebifteef.

25 Intalattiinis yommusuma ariitiidhaan gara
moottichaatti ol seentee, “Akka ati ammuma
mataa Yohannis Cuuphaa gabatee irra keessee
naa kennitu nan barbaada” jetteen.

26 Mootichis akka malee gadde; garuu sababii
kakuu isaatii fi sababii warra isa wajjin maaddiitti dhi’aataniitiif jedhee ishee diduu hin barbaanne.
27 Innis yommusuma loltuu tokko
akka inni mataa Yohannis fiduuf ajajee erge.
Loltuun sunis dhaqee mana hidhaa keessatti
mataa Yohannis isa irraa kute;
28 mataa isaas
gabatee irra kaa’ee fidee intalattiitti kenne.
Isheenis haadha isheetti kennite.
29 Barattoonni
Yohannisis waan kana dhageenyaan dhufanii
reeffa isaa fuudhanii awwaala keessa kaa’an.

Yesuus Namoota Kuma Shan Sooruu Isaa
6:32-44 kwf – Mat 14:13-21; Luq 9:10-17; Yoh 6:5-13
6:32-44 kwi – Mar 8:2-9

30 Ergamoonnis Yesuus biratti walitti qabamanii waan hojjetanii turanii fi waan barsiisanii
turan hunda isatti himan.
31 Innis, “Kophaa
keessan gara iddoo namni hin jirre tokkoo kottaatii takka boqodhaa” jedheen; isaan sababii
namoonni baay’een dhufaa, deemaas turaniif
carraa itti waa nyaatan illee hin qaban tureetii.

32 Isaanis kophaa isaanii bidiruudhaan iddoo
namni hin jirre tokko dhaqan. 33 Namoonni
deemuu isaanii argan baay’een garuu isaan
beekan; magaalaawwan hunda keessaa ba’anii
miillaan fiiganii isaan dursanii iddoo sana ga’an.
34 Yesuus yommuu bidiruu irraa bu’etti tuuta
guddaa tokko arge; innis sababii isaan akkuma
hoolota tiksee hin qabnee turaniif garaa laafeef.
Kanaafuu inni waan baay’ee isaan barsiisuu
jalqabe.

35 Yeroo kanatti galgalaa’ee ture; kanaafuu
barattoonni isaa gara isaa dhufanii akkana jed-
haniin; “Iddoon kun gammoojjii dha; aduunis
dhiiteerti. 36 Akka isaan gara baadiyyaatii fi
gandoota naannoo kana jiranii dhaqanii waan
nyaatan bitataniif namoota kanneen gad dhiisi.”

37 Inni garuu, “Isinuu waan isaan nyaatan
kennaafii” jedhee deebise.

Isaanis, “Dhaqnee buddeena diinaarii dhibba
lamaa binnee akka nyaataniif isaaniif kenninuu
ree?” jedhaniin.

38 Innis, “Buddeena meeqa qabdu? Mee
dhaqaa ilaalaa!” jedheen.

Isaanis yommuu arganitti, “Buddeena shanii fi
qurxummii lama” jedhan.

39 Yesuusis akka isaan namoota hundumaa
garee gareedhaan marga lalisaa irra teteessisan
isaan ajaje. 40 Kanaafuu namoonni dhibba
dhibbaa fi shantama shantamaan garee gareed-
haan tataa’an. 41 Innis buddeena shananii fi
qurxummii lamaan sana fuudhee, gara samii ol
ilaalee galata galchee buddeena sana caccabse.
Akka isaan namootaaf dhi’eessaniifis barattoota

isaatti kenne. Qurxummii lamaanis hunduma
isaaniitiif qoqqoode. 42 Isaan hundi nyaatanii
quufan; 43 barattoonnis hurraa'aa buddeenaatii
fi qurxummii gundoo kudha lama guutuu walitti
qaban. 44 Warri nyaatanis dhiira kuma shan
turan.

Yesuus Galaana Irra Deemuu Isaa
6:45-51 kwf – Mat 14:22-32; Yoh 6:15-21
6:53-56 kwf – Mat 14:34-36

45 Yesuus yommusuma akka barattoonni isaa
bidiruu yaabbatanii hamma inni tuuta sana of
irraa geggeessutti isa dura gara Beetisayidaatti
darbaniif isaan dirqisiise. 46 Innis erga namoota
of irraa geggeessee booddee kadhachuuf gaaratti
ol ba'e.
47 Yommuu galgalaa'ettis bidiruun sun galaana
walakkaa ture; Yesuus immoo kophaa isaa
lafa irra ture. 48 Innis utuu barattoonni
sababii bubbeen fuula isaanii duraan itti dhufeef
bishaan mooquudhaan dhiphatanuu arge. Innis
halkan keessaa kutaa afuraffaatti galaana irra
deemaa gara isaanii dhufe. Innis waan isaan
bira darbu fakkaate; 49 isaan garuu yommuu
galaana irra deemuu isaa arganitti ekeraa se'anii
iyyan; 50 isaan hundi isa arganii akka malee
na'aniitii.
Inni immoo, "Jabaadhaa! Anumaatii hin so-
daatinaa" jedhee yommusuma isaanitti dubbate.
51 Innis isaan wajjin bidiruu yaabbate; bubbeen
sunis gab jedhe. Isaanis akka malee dinqisi-
ifatan; 52 isaan waa'ee buddeennan sanaa hin
hubanneetii; mata jabeeyyiis turan.

53 Isaanis yommuu gama ce'anitti
Geensereexitti bidiruu irraa bu'an; bidiruu
sanas achitti hidhan. 54 Akkuma isaan bidiruu
irraa bu'aniinis namoonni Yesuusin beekan.
55 Namoonni sunis biyya sana guutuu keessa
asii fi achi fiiganii iddoo Yesuus achi jira
jechuu dhaga'an hundumatti dhukkubsattoota
sireedhaan baatanii fiduu jalqaban. 56 Iddoo
inni dhaqe kam illee jechuunis gandoota,
magaalaawwan yookaan baadiyyaa hundatti
warra dhukkubsatan fidanii lafa gabaa kaa'an.
Isaanis akka dhukkubsattoonni sun handaara
wayyaa isaa illee tuqaniif isa kadhatan; warri
handaaruma wayyaa isaa tuqan hundinuus ni
fayyan.

7

Waan Qulqulluu fi Waan Xuraa'aa
7:1-23 kwf – Mat 15:1-20

1 Fariisotaa fi barsiistota seeraa keessaa warri
Yerusaalemii dhufan tokko tokko Yesuus biratti
walitti qabamanii 2 barattoota isaa keessaa tokko
tokko harka, “Hin qulqulleeffaminiin” jechuunis
utuu harka hin dhiqatin buddeena nyaachuu
isaanii argan. 3 Sababiin isaas Fariisonni, Yi-
huudoonni hundinuus duudhaa maanguddootaa
eeguuf jedhanii utuu harka hin dhiqatin hin
nyaataniitii. 4 Yommuu gabaadhaa galanittis
utuu of hin qulqulleessin hin nyaatan. Dudhaa
biraa baay'ees kan akka xoofoo dhiquu, okkotee
fi huuroo dhiquu ni eegu.

5 Kanaafuu Fariisonnii fi barsiistonni seeraa,
“Barattoonni kee qooda harka ‘Hin qulqulle-
effaminiin’ nyaatan maaliif akkuma duudhaa
maanguddootaatti hin jiraanne?” jedhanii Yesu-
usin gaafatan.
6 Innis akkana jedhee deebise; “Yaa fakkeessi-
toota, Isaayyaas yommuu waa’ee keessan raajii
dubbatetti sirrii ture; kunis akkuma akkana
jedhamee barreeffamee dha:

“ ‘Uumanni kun hidhii isaatiin na kabaja;
garaan isaa garuu narraa fagoo jira.
7 Isaan akkanumaan na waaqeffatu;
barsiisni isaaniis sirnuma namaa ti.’*
8 Isin ajaja Waaqaa dhiiftanii, duudhaa
namootaa jabeessitanii eegdu.”

9 Innis ittuma fufee akkana jedheen; “Isin du-
udhaa ofii keessanii eeguuf jettanii ajaja Waaqaa
tuffachuuf mala gaarii qabdu! 10 Museen, ‘Ab-
baa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni;†namni
abbaa isaa yookaan haadha isaa arrabsu kam
iyyuu haa ajjeefamu’‡jedheeraatii. 11 Isin garuu
yoo namni kam iyyuu akka wanni silaa ab-
baa isaa yookaan haadha isaa gargaaruuf oolu
Qurbaana jechuunis Waaqaaf kennameera jed-
hee dubbate, 12 isin akka inni abbaa isaatiif
yookaan haadha isaatiif waan tokko illee godhu
si’achi hin eeyyamtaniif. 13 Akkanaanis duudhaa
keessan isa walitti dabarsitan sanaan dubbii
Waaqaa busheessitu. Waan akkanaa baay’ees ni
hojjetu.”

* **7:7** 7:7 Isa 29:13 † **7:10** 7:10 Bau 20:12; KeD 5:16 ‡ **7:10**
7:10 Bau 21:17; Lew 20:9

14 Yesuus ammas namoota sana ofitti waamee
akkana jedheen; “Isin hundi na dhaga'aa; kanas
hubadhaa. 15 Waan nama keessaa ba'utu nama
'xureessa' malee wanni alaa namatti seenee
nama 'xureessuu' danda'u tokko iyyuu hin jiru.
[16 Namni kam iyyuu yoo gurra dhaga'u qabaate
haa dhaga'u.”]§

17 Erga inni namoota biraa mana ol see-
nee booddee barattoonni isaa waa'ee fakkeenya
sanaa isa gaafatan. 18 Innis akkana jedhee
gaafate; “Isin hin hubattanii? Akka wanni alaa
namatti seenu tokko iyyuu nama 'xureessuu' hin
dandeenye hin qalbeeffattanii? 19 Wanni sun
garaa isaa seenee ergasii dhagna isaa keessaa
gad ba'a malee yaada garaa*isaa hin seenuutii.”
Yesuusis kana jechuudhaan akka nyaanni hund-
inuu qulqulluu ta'e labse.

20 Innis itti fufee akkana jedhe: “Wanni
nama 'xureessu' waan nama keessaa ba'uu
dha. 21 Yaadni hamaan keessa namaatii, garaa
namaa keessaa ba'aatii; innis halalummaa,
hanna, nama ajjeesuu, ejja, 22 doqnummaa,
hammina, gowwoomsaa, jireenya gad dhiisii,
hinaaffaa, maqaa nama balleessuu, of tuulum-
maa fi gowwummaa. 23 Wantoonni hamoon
kunneen hundinuu nama keessaa ba'u; namas
'ni xureessu.' ”

Amantii Dubartii Tokkoo 7:24-30 kwf – Mat 15:21-28

---

§ **7:16** 7:16 Waraabbileen durii tokko tokko luqqisaa kana hin qaban. * **7:19** 7:19 Akka hubannaa Yihuudootaatti yaadni garaa eenyummaa nama tokkoo guutummaatti argisiisa.

24 Yesuus iddoo sanaa ka'ee aanaa Xiiroositti
qajeele. Mana tokkos ol seene; innis akka
namni tokko iyyuu achi jiraachuu isaa beeku hin
barbaanne; garuu dhokachuu hin dandeenye.
25 Dubartiin intalli ishee hafuura xuraa'aan
qabamte tokko akkuma waa'ee isaa dhageesseen
dhuftee miilla isaa irratti kufte. 26 Dubartittiinis
nama Giriik, kan biyya Sooriyaa keessatti Fini-
iqeetti dhalatee dha. Isheen akka inni intala
ishee keessaa hafuura hamaa sana baasuuf Yesu-
usin kadhatte.

27 Innis, "Dura ijoolleen haa quuftu; buddeena
ijoollee fuudhanii saroota dura buusuun sirrii
miti" jedheen.

28 Isheen garuu, "Eeyyee yaa Gooftaa, saroonni
iyyuu maaddii jalaa hambaa ijoolleen harcaaftu
nyaatuu" jettee deebifteef.

29 Yesuusis, "Jecha kee kanaaf gali; hafuurri
hamaan sun intala kee keessaa ba'eera" jedheen.

30 Isheenis yommuu manatti galtetti intalli
ishee siree irra ciiftee, hafuurri hamaan sunis
keessaa ba'ee argatte.

Namichi Duudaa fi Arrab-didaan Tokko Fayyuu Isaa

7:31-37 kwf – Mat 15:29-31

31 Ergasiis Yesuus biyya Xiiroosiitii ka'ee Si-
idoonaa keessa darbee, kutaa Magaalaa Kurnanii
keessa ba'ee gara galaana Galiilaa dhufe. 32 Jarri
tokkos namicha gurra duudaa fi arrab-didaa
tokko isatti fidanii akka inni harka isa irra
kaa'uuf kadhatan.

33 Yesuusis namicha sana tuuta keessaa
kophaatti baasee quba isaa gurra namichaa

keessa kaa'e. Hancufa tufees arraba namichaa
tuqe. 34 Gara samiis ol ilaalee, hafuura guddaa
baafatee, *"Eftaah!"* jedheen; kana jechuunis
"Banami!" jechuu dha. 35 Gurri namichaas
yommusuma baname; arrabni isaas hiikamee
rakkina tokko malee dubbachuu jalqabe.

36 Yesuusis akka isaan nama tokkotti illee
hin himneef namoota sana ajaje. Hammuma
inni cimsee isaan ajaje sana, isaanis ittuma
caalchisanii odeessan. 37 Warri oduu sana
dhaga'anis akka malee dinqifatanii, "Inni waan
hunda gaarii godheera; warri duudaanis akka
dhaga'an, warri arrabni isaanii dubbachuu
dides akka dubbatan ni godha" jedhan.

8

Yesuus Nama Kuma Afur Sooruu Isaa
8:1-9 kwf – Mat 15:32-39
8:1-9 kwi – Mar 6:32-44
8:11-21 kwf – Mat 16:1-12

1 Gidduu sana tuunni biraa guddaan isaa am-
mas walitti qabame. Yesuusis sababii tuunni sun
waan nyaatu hin qabaatiniif barattoota isaa ofitti
waamee akkana jedhe; 2 "Sababii isaan guyyaa
sadii na bira turanii waan nyaatan tokko illee
hin qabneef, ani namoota kanneeniif garaa nan
laafa. 3 Yoo ani agabuu isaanii gad isaan dhiise,
isaan karaa irratti ni gaggabu; isaan keessaa
tokko tokko fagoodhaa dhufaniitii."

4 Barattoonni isaas deebisanii, "Namni kam
iyyuu gammoojjii kana keessatti buddeena isaan
ga'u eessaa argachuu danda'a?" jedhan.

5 Yesuus immoo, “Isin buddeena meeqa
qabdu?” jedhee gaafate.

Isaanis, “Torba” jedhan.

6 Innis akka namoonni sun lafa tataa’an itti
hime. Buddeena torban fuudhee erga galateef-
fatee booddee kukkutee akka isaan namootaaf
dhi’eessaniif barattoota isaatti kenne; isaanis
namootaaf dhi’eessan. 7 Akkasumas qurxummii
xixinnoo muraasa qabu turan; qurxummii sanas
eebbisee akka isaan namootaaf hiraniif barat-
toota isaatti hime. 8 Namoonnis nyaatanii quu-
fan. Ergasiis barattoonni hambaa gundoo torba
guutuu walitti qaban. 9 Isaanis gara nama kuma
afurii turan. Innis erga of irraa isaan geggeessee
booddee, 10 barattoota isaa wajjin yommusuma
bidiruu yaabbatee biyya Daalmaanutaa dhaqe.

11 Fariisonnis dhufanii Yesuusitti falmuu jalqa-
ban; isa qoruuf jedhaniis mallattoo samii irraa
isa irraa barbaadan. 12 Innis hafuura dheeraa
baafatee, “Dhaloonni kun maaliif mallattoo bar-
baada? Ani dhuguma isinitti hima; mallattoon
tokko iyyuu dhaloota kanaaf hin kennamu” jed-
heen. 13 Innis isaan dhiisee bidiruutti deebi’ee
gama ce’e.

Raacitii Fariisotaa

14 Barattoonnis buddeena tokkicha bidiruu
keessaa of biraa qaban sana malee buddeena
fudhachuu irraanfatanii turan. 15 Yesuusis,
“Beekkadhaa; raacitii Fariisotaatii fi raacitii
Heroodis irraa of eeggadhaa” jedhee isaan
akeekkachiise.

16 Isaanis, “Kun sababii nu buddeena hin
qabneef” jedhanii walii wajjin haasa’an.

17 Yesuusis waan isaan haasa'an beekee akkana jedhee isaan gaafate; “Isin maaliif waa'ee buddeena dhabuu keessanii dudubbattu? Isin amma iyyuu hin argitanii? Yookaan hin
hubattanii? Mataa jabaattanii? 18 Isin utuma
ija qabdanuu hin argitanii? Utuma gurra qabdanuus hin dhageessanii? Hin yaadattanii?
19 Yeroo ani buddeena shanan sana nama kuma shaniif caccabsetti isin hurraa'aa gundoo meeqa guutuu kaaftan?”

Isaanis, “Kudha lama” jedhaniin.

20 Innis, “Yeroo ani buddeena torba nama kuma afuriif caccabsetti hambaa gundoo meeqa guutuu walitti qabdan?” jedhee gaafate.

Isaanis, “Torba” jedhaniin.

21 Innis, “Isin amma iyyuu hin hubattanii?” jedheen.

Yesuus Beetisayidaatti Nama Jaamaa Fayyise

22 Isaanis Beetisayidaa dhaqan; jarri tokkos namicha jaamaa tokko fidanii akka inni isa
qaqqabuuf Yesuusin kadhatan. 23 Innis namicha
jaamaa sana harka qabee ganda sana keessaa baase. Ija isaattis tufee, harka isaas irra kaa'ee, “Waa arguu dandeessaa?” jedhee gaafate.

24 Namichis ol ilaalee, “Namoota nan arga; isaan muka deemu natti fakkaatu” jedhe.

25 Yesuus amma illee harka isaa ija namichaa irra kaa'e. Iji namichaas ni baname; agartuun isaa ni deebi'eef; waan hundas sirriitti arge.
26 Yesuusis namichaan, “Gara ganda sanaa seentee waan kana nama tokkotti illee hin himin” jedhee gara mana isaatti isa erge.

Phexros Eenyummaa Kiristoos Beeksise
8:27-29 kwf – Mat 16:13-16; Luq 9:18-20

27 Yesuusii fi barattoonni isaa gara gandoota naannoo Fiiliphoos Qiisaariyaa jiraniitti darban. Innis, "Namoonni anaan eenyu jedhu?" jedhee karaa irratti isaan gaafate.

28 Isaanis, "Namoonni tokko tokko, 'Inni Yohannis Cuuphaa dha' jedhu; warri kaan, 'inni Eeliyaas' jedhu; kaan immoo, 'inni raajota keessaa isa tokkoo dha' jedhu" jedhanii deebisan.

29 Innis, "Isin eenyu anaan jettu?" jedhee gaafate.

Phexrosis, "Ati Kiristoos" jedhee deebise.

30 Yesuusis akka isaan waa'ee isaa nama tokkotti illee hin himneef isaan akeekkachiise.

Yesuus Duraan Dursee Waa'ee Du'a Isaa Dubbate
8:31–9:1 kwf – Mat 16:21-28; Luq 9:22-27

31 Yesuusis akka Ilmi Namaa waan hedduun dhiphachuu qabu, akka maanguddootaan, luboota hangafootaa fi barsiistota seeraatiin tuffatamuu qabuu fi akka ajjeefamuu qabu, guyyaa sadii booddee immoo akka du'aa ka'u isaan barsiisuu jalqabe.
32 Innis waa'ee kanaa ifatti baasee dubbate; Phexrosis kophaatti baasee isa ifachuu jalqabe.

33 Yesuus garuu of irra garagalee barattoota isaa ilaale; Phexrosiinis, "Seexana nana! Na duubatti deebi'i! Ati kan namaa yaadda malee kan Waaqaa hin yaadduutii" jedhee ifate.

Haala Karraa Fannoo

[34] Ergasii inni tuuta sanaa fi barattoota isaa
ofitti waamee akkana jedhe; “Namni kam iyyuu
yoo na faana dhufuu barbaade, inni of haa ganu;
fannoo isaa baadhatees na duukaa haa bu’u.
[35] Namni lubbuu isaa oolfachuu barbaadu kam
iyyuu lubbuu isaa ni dhabaatii; garuu namni
anaa fi wangeelaaf jedhee lubbuu isaa dhabu
kam iyyuu lubbuu isaa ni oolfata. [36] Namni yoo
addunyaa guutuu argatee lubbuu isaa immoo
dhabe bu’aa maalii argata? [37] Yookaan namni
qooda lubbuu isaa maal kennuu danda’a? [38] Yoo
namni kam iyyuu dhaloota ejjaa fi cubbamaa
kana keessatti anaa fi dubbii kootti qaana’e,
Ilmi Namaa yommuu ulfina Abbaa isaatiin
ergamoota qulqulluu wajjin dhufutti isatti ni
qaana’a.”

9

[1] Innis, “Ani dhuguman isinitti hima; warra
as dhadhaabachaa jiran keessaa namoonni tokko
tokko hamma mootummaan Waaqaa humnaan
dhufee arganitti du’a hin dhandhaman” isaaniin
jedhe.

Bifti Yesuus Geeddaramuu Isaa
9:2-8 kwf – Luq 9:28-36
9:2-13 kwf – Mat 17:1-13

[2] Yesuus guyyaa ja’a booddee Phexrosin,
Yaaqoobii fi Yohannisin fudhatee tulluu
dheeraa* tokkotti iddoo isaan hundi kophaa
turuu danda’anitti ol isaan baase. Innis achitti

* **9:2** 9:2 Akka hubannaa Yihuudootaatti tulluun ol dheeraan iddoo mijaa’aa itti Waaqni namatti of mul’isuu dha.

fuula isaanii duratti geeddarame. 3 Uffanni isaas
uffata namni addunyaa kanaa kam iyyuu miicee
addeessuu danda'u caalaa akka malee addaate.
4 Eeliyaasii fi Museenis isaanitti mul'atan; isaanis
Yesuus wajjin haasa'aa turan.

5 Phexrosis Yesuusiin, "Yaa Barsiisaa, as ji-
raachuun nuuf gaarii dha; daasii sadii, tokko
siif, tokko Museef, tokko immoo Eeliyaasiif ni
ijaarra" jedhe. 6 Inni waan dubbatu hin beeku
ture; isaan akka malee sodaatanii turaniitii.

7 Duumessis† dhufee isaan haguuge; sagaleen, "Kun Ilma koo isa ani jaalladhuu dha. Isinis isa dhaga'aa!" jedhu tokko duumessicha keessaa dhufe.

8 Isaanis yommuu akkuma tasaa naannoo isaanii ilaalanitti Yesuusin malee nama tokko illee of biratti hin argine.

9 Utuu tulluu sana irraa bu'uutti jiranuus
Yesuus akka isaan hamma Ilmi Namaa warra
du'an keessaa ka'utti waan argan sana nama
tokkotti illee hin himne isaan ajaje. 10 Isaanis
"warra du'an keessaa ka'uun" maal akka ta'e
wal gaggaafachaa dubbicha garaatti qabatan.

11 Isaanis, "Barsiistonni seeraa maaliif Eeliyaas akka duraan dursee dhufuu qabu dubbatu?" jedhanii isa gaafatan.

12 Yesuus akkana jedhee deebise; "Dhugumaan
Eeliyaas duraan dursee ni dhufa; waan hundas
iddootti deebisa. Yoos maaliif Ilmi Namaa akka
malee dhiphachuu fi tuffatamuu qaba jedhamee
barreeffame ree? 13 Ani garuu isinittin hima;

---

† **9:7** 9:7 Duumessi argamuu Waaqaa mul'isa (Bau 13:21-22; 16:10; 19:9; 2Sn 5:13-14).

Eeliyaas dhufeera; isaanis akkuma waa'ee isaa barreeffame sanatti waanuma fedhan hunda isatti hojjetan."

Gurbaan Hafuura Xuraa'aadhaan Qabame Tokko Fayye

9:14-28,30-32 kwf – Mat 17:14-19,22,23; Luq 9:37-45

14 Isaanis yommuu gara barattoota kaanii dhufanitti, namoonni hedduun isaanitti naanna'anii, barsiistonni seeraa immoo utuu isaanitti falmanuu argan.
15 Namoonni hundinuus akkuma Yesuusin arganiin akka malee dinqifatanii isa dubbisuudhaaf itti fiigan.

16 Innis, "Isin maal isaanitti falmitu?" jedhee isaan gaafate.

17 Namoota sana keessaas namichi tokko akkana jedhee deebise; "Yaa barsiisaa, ani ilma koo kan hafuura arraba didaadhaan qabame sitti fideera.
18 Hafuurichi yeroo itti ka'u kam iyyuu, darbatee lafaan isa dha'a. Gurbichis hoomacha afaaniin baasa; ilkaan qara; ni kokottaa'as. Ani akka hafuura sana baasaniif barattoota kee nan gaafadhe; isaan garuu hin dandeenye."

19 Yesuusis deebisee, "Isin dhaloota hin amanne nana; ani hamma yoomiittin isin wajjin jiraadha? Hamma yoomiittis ani isinii obsa? Mee gurbicha natti fidaa" jedhe.

20 Isaanis gurbicha isatti fidan. Hafuurichis akkuma Yesuusin argeen gurbicha dhidhiitachiise; gurbichis lafa dha'ee hoomacha afaaniin baasee gangalate.

21 Yesuusis, "Wanni kun erga isa qabee hammam ture?" jedhee abbaa gurbichaa gaafate.

Innis akkana jedhe; “Ijoollummaadhaa
jalqabee ti. 22 Isa ajjeesuuf jedhees yeroo
baay’ee ibidda keessa yookaan bishaan keessa
isa buuseera. Ati garuu yoo waanuma tokko
illee gochuu dandeesse garaa nuu laafiitii nu
gargaari.”

23 Yesuusis, “ ‘Yoo dandeesse’ jettaa? Nama
amanuuf wanni hundi ni danda’ama” jedheen.

24 Yommusuma abbaan mucaa sanaa, “Ani nan
amana; amantii dhabuu koo na gargaari” jedhee
iyye.

25 Yesuusis yommuu namoota girrisanii dhu-
fan argetti, “Yaa hafuura duudaa fi arrab-didaa
nana, akka ati isa keessaa baatu, deebitees akka
isatti hin galle sin ajaja” jedhee hafuura xuraa’aa
sana ifate.

26 Hafuurri sun iyyee, akka malees isa dhid-
hiitachiisee keessaa ba’e. Gurbichis akkuma re-
effaa ta’e; namoonni baay’eenis, “Inni du’eera”
jedhan. 27 Yesuus garuu harka qabee ol isa kaase;
gurbaan sunis ka’ee dhaabate.

28 Erga Yesuus manatti ol galee booddee barat-
toonni isaa, “Nu maaliif hafuura hamaa sana
baasuu dadhabne?” jedhanii kophaatti isa gaafa-
tan.

29 Innis deebisee, “Inni akkanaa kun kadhan-
naa fi sooma qofaan ba’a malee waan biraatiin
hin ba’u” jedheen.

30 Isaan achii ka’anii Galiilaa keessa darban.
Yesuusis akka namni tokko iyyuu kana beeku
hin barbaanne; 31 sababiin isaas, “Ilmi Namaa
dabarfamee harka namootaatti ni kennama.
Isaanis isa ni ajjeesu; innis guyyaa sadii booddee
du’aa ni ka’a” jedhee barattoota isaa barsiisaa

ture. 32 Isaan garuu waan inni jedhe hin
hubanne; isa gaafachuus ni sodaatan.

Namni Nama Hundumaa Caalu Eenyu?
9:33-37 kwf – Mat 18:1-5; Luq 9:46-48

33 Isaanis Qifirnaahom dhaqan. Innis yeroo
mana keessa turetti, "Isin karaatti maal walitti
falmaa turtan?" jedhee isaan gaafate. 34 Isaan
garuu eenyu akka nama hundumaa caalu
karaatti waan walitti falmaa turaniif ni cal'isan.
35 Yesuusis taa'ee warra kudha lamaan
waamee, "Namni nama jalqabaa ta'uu barbaadu
kam iyyuu nama hundaa gadii fi tajaajilaa nama
hundaa ta'uu qaba" jedheen.
36 Innis mucaa xinnaa tokko fidee isaan gidduu
dhaabe. Hammatees akkana isaaniin jedhe;
37 "Namni ijoollee xixinnoo kanneen keessaa
tokko maqaa kootiin simatu kam iyyuu na
simata; namni na simatu kam iyyuus isa na erge
sana simata malee na qofa hin simatu."

Namni Nuun Hin Mormine Kam iyyuu Garee keenya
9:38-40 kwf – Luq 9:49,50

38 Yohannisis, "Yaa barsiisaa, nu utuu namni
tokko maqaa keetiin hafuurota hamoo baasuu
arginee waan inni nu duukaa hin buuneef isa
dhowwine" jedhe.
39 Yesuus garuu akkana jedhe; "Isa hin
dhowwinaa; namni maqaa kootiin dinqii hoj-
jetu kan ergasii immoo dafee waa'ee koo waan
hamaa dubbachuu danda'u tokko iyyuu hin
jiruutii. 40 Namni nuun hin mormine kam iyyuu
kanuma keenyaatii. 41 Ani dhuguman isinitti

hima; namni sababii isin kan Kiristoos taataniif
jedhee bishaan budduuqsaa tokkoo isinii kennu
kam iyyuu dhugumaan gatii isaa hin dhabu.

Cubbuu Nama Hojjechiisuu

42 "Namni kam iyyuu warra natti amanan
xixinnaa kanneen keessaa tokko gufachiisuu
irra, utuu dhagaan daakuu guddaan isaa morma
isaatti hidhamee galaanatti darbatamee isaaf
wayya ture. 43 Yoo harki kee si gufachiise, of
irraa muri. Harka lama qabaattee gahaanna-
mitti, iddoo ibiddi isaa hin dhaamnetti galuu
irra, harka dooluudhaan jireenyatti galuu siif
wayya. [44 Gahaannamis iddoo,

" 'raammoon isaanii hin duune,
ibiddis hin dhaamnee dha.']‡

45 Yoo miilli kee si gufachiise of irraa muri. Miilla
lama qabaattee gahaannamitti darbatamuu irra,
laamshoftee jireenyatti galuu siif wayya. [
46 Gahaannamis iddoo,

" 'raammoon isaanii hin duune,
ibiddis hin dhaamnee dha.']§

47 Yoo iji kee si gufachiise, of keessaa baasi. Ija
lama qabaattee gahaannamiitti darbatamuu irra
ija tokkoon mootummaa Waaqaatti galuu siif
wayya. 48 Gahaannamis iddoo,

" 'raammoon isaanii hin duune,
ibiddis hin dhaamnee dha.'*

---

‡ **9:44** 9:44 Kutaan kun waraabbilee tokko tokko keessatti hin argamu. § **9:46** 9:46 Kutaan kun waraabbilee tokko tokko keessatti hin argamu. * **9:48** 9:48 Isa 66:24

49 Namni hundinuu ibiddaan mi'eeffama.[†]
50 "Soogiddi gaarii dha; garuu yoo mi'aa isaa dhabe, mi'aa isaa akkamiin deebisuufii dandeessu? Isinis soogidda of keessaa qabaadhaa; walii wajjinis nagaan jiraadhaa."

10

Wal Hiikuu Dhirsaa fi Niitii
10:1-12 kwf – Mat 19:1-9

1 Yesuusis achii ka'ee gara biyya Yihuudaatii fi Yordaanos gamaa dhaqe. Amma illee namoonni isa biratti walitti qabaman; innis akkuma bartee isaatti isaan barsiise.
2 Fariisonni dhufanii, "Namni tokko niitii isaa hiikuun ni eeyyamamaa?" jedhanii gaafachuudhaan isa qoran.
3 Innis deebisee, "Museen maal isin ajaje?" jedheen.
4 Isaanis, "Namni tokko akka waraqaa ragaa hiikkaa barreesseefii niitii isaa hiiku Museen eeyyameera" jedhan.
5 Yesuusis akkana jedhee deebise; "Museen sababii mata jabina keessaniitiif jedhee seera kana isiniif barreesse.
6 Jalqaba uumamaatii kaasee garuu Waaqni, 'Dhiiraa fi dubartii isaan taasise.'[*]
7 'Kanaafis namni abbaa isaatii fi haadha isaa ni dhiisa; niitii isaa wajjinis tokko ta'a;
8 lamaan isaanii iyyuu foon tokko ni

[†] **9:49** 9:49 Mi'eeffama (qulqulleeffama) – jechi kun mi'aa soogidda irraa argamu mul'isa. Namoonni durii akka aarsaan tokko fuula Waaqaa duratti fudhatama argatuuf jechuunis aarsaa qulqulleessuuf soogiddatti fayyadamaa turan (Lew 2:13; His 43:24). [*] **10:6** 10:6 Uma 1:27

ta'u.'[†]Egaa isaan si'achi foon tokko malee lama
miti. 9 Kanaafuu waan Waaqni tokko taasise
namni gargar hin baasin."
10 Utuu ammas mana jiranuu barattoonni
waa'ee dubbii kanaa Yesuusin gaafatan. 11 Innis
akkana jedhee deebiseef; "Namni niitii isaa
hiikee dubartii biraa fuudhu kam iyyuu ishee
irratti ejja raawwata. 12 Isheenis yoo dhirsa ishee
hiiktee nama biraatti heerumte ejja raawwatti."

Yesuus Ijoollee Eebbisuu Isaa
10:13-16 kwf – Mat 19:13-15; Luq 18:15-17

13 Namoonni akka inni harka isaan irra
kaa'uuf ijoollee xixinnoo Yesuusitti fidaa tu-
ran; barattoonni garuu isaan ifatan. 14 Yesuus
yommuu waan kana argetti aaree akkana
isaaniin jedhe; "Ijoolleen xixinnoon gara koo
haa dhufaniitii hin dhowwinaa; mootummaan
Waaqaa kan warra akkanaatii. 15 Ani dhuguman
isinitti hima; namni akkuma ijoolleetti mootum-
maa Waaqaa hin simanne kam iyyuu gonkumaa
itti hin galu." 16 Innis ijoollee sana fuudhee ofitti
qabe; harka isaas isaan irra kaa'ee isaan eebbise.

Dargaggeessa Sooressa Tokko
10:17-31 kwf – Mat 19:16-30; Luq 18:18-30

17 Akkuma Yesuus deemuuf karaa qabateen
namichi tokko fiigaa dhufee fuula isaa duratti
jilbeenfatee, "Yaa barsiisaa gaarii, ani jireenya
bara baraa dhaaluuf maal gochuun qaba?" jed-
hee gaafate.
18 Yesuusis akkana jedhee deebise; "Ati maaliif
gaarii naan jetta? Waaqa tokkicha malee gaariin

---
† **10:8** 10:8 Uma 2:24

hin jiru. 19 Ati ajajawwan ni beekta; 'Hin
ajjeesin; hin ejjin; hin hatin; sobaan dhugaa hin
ba'in; hin gowwoomsin; abbaa keetii fi haadha
keetiif ulfina kenni.'‡"

20 Namichis, "Yaa barsiisaa, ani ijoollum-
maa kootii jalqabee ajajawwan kanneen hunda
eegeera" jedhe.

21 Yesuus namicha ilaalee isa jaallatee, "Waan
tokkotu si duraa hir'ata; dhaqiitii waan qabdu
hunda gurgurii hiyyeeyyiif kenni; samii irratti
badhaadhummaa ni qabaattaa. Ergasii kottuu
na duukaa bu'i" jedheen.

22 Kana irratti fuulli namichaa ni geeddarame.
Inni gaddee achii deeme; qabeenya guddaa qaba
tureetii.

23 Yesuusis naannoo isaa ilaalee barattoota
isaatiin, "Mootummaa Waaqaatti galuun
sooreyyiif akkam rakkisaa dha!" jedhe.

24 Barattoonnis dubbii isaa ni dinqisiifatan.
Yesuus garuu ammas akkana jedheen; "Ijoolle,
mootummaa Waaqaatti galuun akkam rakkisaa
dha! 25 Namni sooressi mootummaa Waaqaatti
galuu irra qaawwa lilmoo keessa ba'uutu gaalaaf
salphata."

26 Barattoonnis akka malee raajeffatanii, "Yoos
eenyutu fayyuu danda'a ree?" waliin jedhan.

27 Yesuusis isaan ilaalee, "Kun garuu Waaqaaf
malee namaaf hin danda'amu; Waaqaaf wanni
hundinuu ni danda'amaatii" jedhe.

28 Kana irratti Phexros, "Kunoo, nu waan
hunda dhiifnee si duukaa buuneerra!" jedhe.

‡ **10:19** 10:19 Bau 20:12; KeD 5:16-20

29 Yesuusis deebisee akkana jedheen; “Ani
dhuguma isinitti nan hima; namni anaa fi
wangeelaaf jedhee mana yookaan obboloota
yookaan obboleettota yookaan haadha yookaan
abbaa yookaan ijoollee yookaan lafa qotiisaa
dhiise kam iyyuu, 30 kan bara ammaa kana
keessa ari’atama wajjin manneen, obboloota,
obboleettota, haadhota, ijoollee fi lafa qotiisaa
dachaa dhibba hin arganne, kan bara dhufuttis
jireenya bara baraa hin dhaalle tokko iyyuu hin
jiru. 31 Garuu warri jalqabaa hedduun warra
dhumaa, warri dhumaa immoo warra jalqabaa
ni ta’u.”

Yesuus Ammas Waa’ee Du’a Isaa Duraan Dursee Dubbate
10:32-34 kwf – Mat 20:17-19; Luq 18:31-33

32 Isaanis Yerusaalemitti ol ba’uuf jedhanii
karaa irra turan; Yesuus immoo isaan dura
deemaa ture; barattoonnis ni dinqisiifatan;
warri duukaa bu’aa turan immoo ni sodaatan. Yesuus amma illee warra kudha
lamaan kophaatti baasee waan isatti dhufuuf
jiru isaanitti hime. 33 Akkanas jedhe; “Kunoo,
nu Yerusaalemitti ol ba’aa jirra; Ilmi Namaas
dabarfamee luboota hangafootattii fi barsiistota
seeraatti ni kennama. Isaanis du’a itti muru;
akkasumas dabarsanii Namoota Ormaatti isa
kennu; 34 isaanis isatti qoosu; isatti tufu; isa
garafu; isa ajjeesus. Inni garuu guyyaa sadii
booddee du’aa ni ka’a.”

Kadhaa Yaaqoobii fi Yohannis
10:35-45 kwf – Mat 20:20-28

35 Ilmaan Zabdewoos jechuunis Yaaqoobii fi
Yohannis gara Yesuus dhufanii, “Yaa Barsiisaa,
akka ati waan nu si kadhannu kam iyyuu nuu
gootu barbaanna” jedhan.
36 Innis, “Akka ani maal isiniif godhu bar-
baaddu?” jedheen.
37 Isaanis deebisanii, “Yeroo ulfina keeti-
itti, tokkoon keenya mirga keetiin, tokkoon
keenya immoo bitaa keetiin akka teenyuuf nuuf
eeyyami” jedhanii deebisan.
38 Yesuusis, “Isin waan kadhattan hin beektan;
xoofoo ani dhugu, dhuguu yookaan cuuphaa
ani cuuphamu, cuuphamuu ni dandeessuu?”
jedheen.
39 Isaanis, “Ni dandeenya” jedhanii deebisan.
Yesuusis akkana jedheen; “Xoofoo ani dhugu
ni dhugdu; cuuphaa ani cuuphamus ni cu-
uphamtu; 40 garuu mirga koo yookaan bitaa koo
taa’uu kan kennu ana miti. Iddoon kun kan
warra isaaniif jedhamee qopheeffame sanaa ti.”
41 Warri kurnan yommuu waan kana
dhaga’anitti Yaaqoobii fi Yohannisitti aaran.
42 Yesuusis walitti isaan waamee akkana
jedhe; “Isin akka warri akka bulchitoota
Namoota Ormaatti ilaalaman sun isaan irratti
gooftummaa mul’isan, gurguddoonni isaaniis
akka isaan irratti taayitaa argisiisan ni beektu.
43 Isin biratti akkas miti. Qooda kanaa namni
isin keessaa nama guddaa ta’uu barbaadu kam
iyyuu tajaajilaa keessan ta’uu qaba; 44 namni
nama jalqabaa ta’uu barbaadu kam iyyuu
garbicha nama hundaa ta’uu qaba. 45 Ilmi
Namaa iyyuu tajaajiluu fi lubbuu isaa immoo

namoota baay'eedhaaf furii godhee kennuuf dhufe malee tajaajilamuuf hin dhufneetii."

Iji Barxiimewos Banamuu Isaa
10:46-52 kwf – Mat 20:29-34; Luq 18:35-43

46 Isaanis Yerikoo dhufan. Utuu Yesuus barattoota isaatii fi tuuta namootaa guddaa isaa wajjin Yerikoodhaa ba'aa jiruu, namichi jaamaan Barxiimewos jedhamu ilmi Ximeewos karaa
irra taa'ee kadhachaa ture. 47 Barxiimewosis
yommuu akka inni Yesuus isa Naazreeti ta'e dhaga'etti, "Yesuus, yaa ilma Daawit na maari!" jedhee iyyuu jalqabe.
48 Namoonni baay'een akka inni cal'isuuf ifatan; inni garuu, "Yaa ilma Daawit na maari!" jedhee ittuma caalchisee iyye.
49 Yesuusis dhaabatee, "Isa waamaa" jedhe.
Isaanis, "Jabaadhu! Ka'i inni si waamaatii"
jedhanii namicha jaamaa sana waaman. 50 Innis
wayyaa isaa of irraa darbatee, utaalee ka'ee gara Yesuus dhufe.
51 Yesuusis, "Akka ani maal siif godhu barbaadda?" jedhee isa gaafate.
Namichi jaamaan sunis, "Yaa barsiisaa, ani arguun barbaada" jedheen.
52 Yesuusis, "Amantiin kee si fayyiseeraa deemi" jedheen. Innis yeruma sana argee karaa irra bu'ee Yesuus duukaa bu'e.

11

Yesuus Akka Mootiitti Yerusaalem Seenuu Isaa
11:1-10 kwf – Mat 21:1-9; Luq 19:29-38
11:7-10 kwf – Yoh 12:12-15

1 Akkuma isaan Yerusaalemitti dhi'aatanii,
Beetfaagee fi Biitaaniyaa kanneen Tulluu Ejer-
saa biraa sana ga'aniin Yesuus Barattoota isaa
keessaa lama erge; 2 akkanas isaaniin jedhe;
"Gara ganda fuula keessan dura jiru sanaa
dhaqaa; akkuma achi seentaniinis, ilmoo harree
kan namni tokko iyyuu takkumaa hin yaabbatin
tokko achitti hidhamee jiru ni argattu; isa hi-
ikaatii as fidaa. 3 Yoo namni tokko iyyuu, 'Isin
maaliif waan kana gootu?' jedhee isin gaafate,
'Gooftaatu isa barbaada; dafees deebisee ni erga'
jedhaa."
4 Isaanis dhaqanii ilmoo harree kan bal-
bala duratti, karaa irratti hidhame tokko ar-
gan. Akkuma isaan hiikaniinis, 5 namoonni
achi dhadhaabachaa turan tokko tokko, "Maal
gochuuf ilmoo harree sana hiiktu?" jedhanii
isaan gaafatan. 6 Isaanis akkuma Yesuus isaaniin
jedhe sanatti deebisaniif; namoonni sunis akka
isaan deeman isaan dhiisan. 7 Ilmoo harree
sanas Yesuusitti fidan; uffata isaaniis ilmoo har-
ree irra buusan; innis irra taa'e. 8 Namoonni
baay'een uffata isaanii karaa irra afan; warri
kaan immoo dameewwan baala qaban kanneen
alaa kukkutan sana karaa irra bubuusan. 9 Warri
dura deemaa turanii fi warri duukaa bu'aa turan
iyyanii akkana jedhan;

"Hoosaa'inaa!"*

"Inni maqaa Gooftaatiin dhufu eebbifamaa dha!"†

* **11:9** 11:9 Hoosaa'inaa! Hosaa'inaa jechuun, "Amma fayyisi!" yookaan "Maaloo fayyisi!" jechuu dha. † **11:9** 11:9 Far 118:25,26

10 “Mootummaan abbaa keenya Daawit inni dhufu sun eebbifamaa dha!”

“Hoosaa’inaa ol gubbaatti!”

11 Yesuusis Yerusaalem seenee mana qulqul-
lummaatti ol gale. Gara galees waan hundumaa
ilaale; sababii galgalaa’ee tureefis warra Kudha
Lamaan wajjin ba’ee Biitaaniyaa dhaqe.

Yesuus Mana Qulqullummaa Qulqulleessuu Isaa

11:12-14 kwf – Mat 21:18-22

11:15-18 kwf – Mat 21:12-16; Luq 19:45-47; Yoh 2:13-16

12 Guyyaa itti aanutti utuu Biitaaniyaadhaa
ba’anuu Yesuus beela’e. 13 Innis muka harbuu
baala qabu tokko fagootti argee ija qabaachuu fi
qabaachuu baachuu isaa ilaaluu dhaqe. Garuu
waan yeroon sun waqtii harbuu hin ta’iniif inni
yommuu muka sana bira ga’etti baala malee
waa tokko illee hin arganne. 14 Yesuusis muka
sanaan, “Namni tokko iyyuu deebi’ee ija sir-
raa hin nyaatin” jedhe. Barattoonni isaas ni
dhaga’an.

15 Yommuu Yerusaalem ga’anittis Yesuus mana
qulqullummaa seenee warra achitti bitatanii
fi gurguratan ari’uu jalqabe. Minjaala warra
maallaqa geeddarataniitii fi barcuma warra
gugee gurguratanii garagalche. 16 Akka namni
tokko iyyuu waan tokko illee baatee mana
qulqullummaa keessa darbus hin eeyyamne.
17 Innis akkana jedhee isaan barsiise; “ ‘Manni

koo saba hundumaaf mana kadhannaa ni jed-
hama'‡jedhamee hin barreeffamnee? Isin garuu
'Holqa saamtotaa'§gootaniirtu."

18 Luboonni hangafoonnii fi barsiistonni
seeraa waan kana dhaga'anii karaa ittiin
isa ajjeesan barbaaduu jalqaban; isaan
sababii namoonni hundinuu barsiisa isaa
dinqisiifataniif isa sodaatanii turaniitii.

19 Isaanis yommuu galgalaa'etti magaalaa sana
keessaa ba'an.

Mukti Harbuu Goguu Isaa
11:20-24 kwf – Mat 21:19-22

20 Isaanis ganamaan utuu karaa sana dar-
banuu akka mukti harbuu sun hidda isaatii
jalqabee goge argan. 21 Phexrosis yaadatee
Yesuusiin, "Yaa barsiisaa ilaa! Harbuun ati
abaarte sun gogeera!" jedhe.

22 Yesuus immoo akkana jedhee deebise;
"Waaqatti amanaa. 23 Ani dhuguman isinitti
hima; eenyu iyyuu yoo tulluu kanaan 'Buqqa'iitii
galaanatti darbatami' jedhe, yoo garaa isaattis
mamuu baatee akka wanni inni jedhe sun ta'u
amane, wanni sun ni ta'aaf. 24 Kanaafuu ani
isinittin hima; waan kadhannaadhaan gaafattan
hunda akka argattan amanaa; innis isiniif ni ta'a.
25 Yeroo kadhachuuf dhaabattan, akka Abbaan
keessan inni samii irraa cubbuu keessan isiniif
dhiisuuf, isinis yoo waanuma tokko illee nama
kam iyyuu irraa qabaattan dhiisaafii. [26 Yoo

‡ **11:17** 11:17 Isa 56:7 § **11:17** 11:17 Erm 11:7

dhiisuufii baattan garuu Abbaan keessan inni samii irraas cubbuu keessan isiniif hin dhiisu.”][*]

Taayitaan Yesuus Gaaffii Uume
11:27-33 kwf – Mat 21:23-27; Luq 20:1-8

27 Isaanis deebi’anii gara Yerusaalem dhufan;
utuu Yesuus mana qulqullummaa keessa ded-
deebi’aa jiruu luboonni hangafoonni, barsiis-
tonni seeraatii fi maanguddoonni gara isaa dhu-
fan. 28 Isaanis, “Ati taayitaa maaliitiin wantoota
kanneen hojjetta? Akka wantoota kanneen hoj-
jettuufis eenyutu taayitaa siif kenne?” jedhaniin.

29 Yesuusis akkana jedhee deebise; “Anis gaaf-
fii tokkon isin gaafadha. Isin immoo deebii naaf
kennaa; anis taayitaa maaliitiin wantoota kan-
neen akkan hojjedhu isinittin hima. 30 Cuuphaan
Yohannis samii irraa dhufe moo nama biraa
dhufe? Mee natti himaa!”

31 Isaanis waliin mari’atanii akkana jedhan;
“Yoo nu, ‘Samii irraa dhufe’ jenne inni immoo,
‘Yoos isin maaliif isa hin amanin ree?’ jedhee
nu gaafata; 32 Yookaan, ‘Nama biraa dhufe’
jennuu?” jedhan. Sababii namni hundinuu
dhugumaan Yohannisin akka raajiitti ilaaleef
uummata sodaatan.

33 Kanaaf isaan, “Hin beeknu” jedhanii Yesu-
usiif deebisan.

Yesuus immoo, “Anis taayitaa maaliitiin akkan wantoota kanneen hojjedhu isinitti hin himu” jedheen.

---

* **11:26** 11:26 Waraabbileen tokko tokko luqqisaa 26 hin qaban.

12

Fakkeenya Qottuuwwanii
12:1-12 kwf – Mat 21:33-46; Luq 20:9-19

1 Yesuusis akkana jedhee fakkeenyaan isaanitti
dubbachuu jalqabe; “Namichi tokko iddoo
dhaabbaa wayinii irra wayinii dhaabbate. Innis
naannoo isaatti dallaa ijaaree, boolla itti wayinii
cuunfan qotee qooxii eegumsaa ijaare. Ergasiis
iddoo dhaabaa wayinii sana qonnaan bultootatti
kiraa kennatee biyya fagoo dhaqe. 2 Innis yeroo
midhaan walitti qabamutti akka inni ija iddoo
dhaabaa wayinii irraa waa fiduufiif garbicha
tokko qottuuwwan sanatti ergate. 3 Isaan garuu
qabanii, tumanii harka duwwaa of irraa isa
deebisan. 4 Ammas garbicha biraa isaanitti
ergate; isaanis mataa isaa buruqsanii isa qaanes-
san. 5 Amma illee garbicha biraa ergate; isas ni
ajjeesan. Garboota biraa baay’ees ergate; isaanis
gartokko ni tuman; kaan immoo ni ajjeesan.

6 “Amma iyyuu inni nama ergu tokko qaba
ture; innis ilma isaa jaallatamaa dha. Namichis,
‘Ilma koo ni kabaju’ jedhee dhuma irratti isa
ergate.

7 “Qottoonni sun garuu, ‘Dhaaltuun isa kana.
Kottaa isa ajjeefnaa; dhaalli sun keenya ta’aatii’
waliin jedhan. 8 Kanaafuu isaan fuudhanii isa
ajjeesan; iddoo dhaabaa wayinii keessaas gad
baasanii isa gatan.

9 “Egaa abbaan iddoo dhaabaa wayinii sanaa
maal godhinna laata? Inni dhufee qottuuwwan
sana ni ajjeesa; iddoo dhaabaa wayinii sanas

namoota biraatti kennata. 10 Isin Katabbii
Qulqulluu hin dubbifnee? Innis akkana jedha:

“ ‘Dhagaan ijaartonni tuffatan,
dhagaa golee ta’eera;

11 kanas Gooftaatu godhe;
kunis ija keenyatti dinqii dha.’*”

12 Isaanis akka inni isaaniin mormuudhaan
fakkeenya sana dubbate waan beekaniif isa qabuu barbaadan. Garuu namoota sana sodaatan; kanaafuu isa dhiisanii qajeelan.

Waa’ee Gibira Baasuu
12:13-17 kwf – Mat 22:15-22; Luq 20:20-26

13 Ergasii waan inni dubbatuun isa qabuuf
jedhanii Fariisotaa fi garee Heroodis keessaa
jara tokko Yesuusitti ergan. 14 Isaanis gara isaa
dhufanii akkana jedhaniin; “Yaa barsiisaa, akka ati nama dhugaa taate beekna. Ati waan fuula namaa hin ilaalleef namni kam iyyuu karaa irraa si hin jal’isuutii; garuu ati dhugaadhaan karaa Waaqaa barsiifta. Qeesaariif gibira baasuun
eeyyamameera moo hin eeyyamamne? 15 Haa
baasnu moo haa dhiifnuu?”

Yesuus garuu fakkeessitummaa isaanii beekee,

---

* **12:11** 12:11 Far 118:22,23

“Isin maaliif na qortu? Mee diinaarii†tokko natti
fidaa nan ilaalaa” jedheen.
16 Isaanis diinaarii
tokko isatti fidan; innis, “Fakkiin kun kan eenyuu ti? Katabbiin kunis kan eenyuu ti?” jedhee isaan gaafate.

Isaanis, “Kan Qeesaari” jedhanii deebisan.

17 Kana irratti Yesuus, “Kan Qeesaar Qeesaariif, kan Waaqaa immoo Waaqaaf kennaa” jedheen.

Isaanis isa dinqifatan.

Gaaffii Waa’ee Du’aa Ka’uu
12:18-27 kwf – Mat 22:23-33; Luq 20:27-38

18 Ergasii Saduuqonni, du’aa ka’uun hin jiru
jedhan gara Yesuus dhufanii akkana jedhanii
gaaffii tokko isa gaafatan;
19 “Yaa barsiisaa
yoo obboleessi nama tokkoo niitii fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin niitii isaa irraa du’e, obboleessi isaa niitii sana dhaalee obboleessa isaatiif sanyii haa dhaabuu jedhee Museen nuu barreesseera.
20 Kunoo obboloota torbatu ture.
Inni jalqabaa niitii fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin du’e.
21 Inni lammaffaanis ishee fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin du’e. Inni sadaffaanis akkasuma ta’e.
22 Torban isaanii

---

† **12:15** 12:15 Hiikkaan tokko tokko saantima jedha. Saantimni maallaqaa kunis saantima mootummaa Roomaa ture. Innis fakkii fuula mootii Roomaa qofa utuu hin ta’in mormii mootiin sun amantii irratti qabus ni mul’isa. Fakkeenyaaf Xibaariyoos mootichi bara sana saantima isaa irratti katabbii, “Xibaariyoos Qeesaar, ilma Awugisxoos Waaqichaa” jedhu qaba ture (Luq 3:1). Fakkii fuula namaa saantima irratti qabaachuun fuula Yihuudoota amantii qabanii duratti jibbisiisaa ture. Kitaaba qulqulluu keessattis dhowwameera (Bau 20:4; KeD 5:8).

iyyuu ijoollee hin dhalchine. Dhuma irratti
dubartittiinis ni duute. 23 Guyyaa du'aa ka'uutti
isheen niitii isa kamii taati? Torban isaanii iyyuu
ishee fuudhaniiruutii."
24 Yesuus immoo akkana jedhee deebise; "Isin
waan Katabbiiwwan Qulqulluu yookaan humna
Waaqaa hin beekneef dogoggortu mitii? 25 Warri
du'an yommuu du'aa ka'anitti akka ergamoota
samii ta'u malee hin fuudhan; hin heerumanis.
26 Waa'ee warri du'an du'aa ka'uu garuu akka
Waaqni Kitaaba Musee keessatti, daggala boba'u
biratti, 'Ani Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaqii
fi Waaqa Yaaqoob'‡jedhee isatti dubbate isin hin
dubbifnee? 27 Inni Waaqa warra jiraataniiti
malee Waaqa warra du'anii miti. Isin akka
malee dogoggortaniirtu!"

Ajaja Ajaja Hundumaa Caalu
12:28-34 kwf – Mat 22:34-40

28 Barsiistota seeraa keessaa inni tokko dhufee
wal falmuu isaanii dhaga'e. Innis akka Yesuus
deebii gaarii isaaniif kenne hubatee, "Ajajni
ajajawwan hunda caalu isa kami?" jedhee isa
gaafate.
29 Yesuusis akkana jedhee deebise; "Ajajni
ajajawwan hunda caalu isa kana; 'Yaa Israa'el
dhaga'i! Waaqayyo Gooftaan keenya Gooftaa
tokkicha. 30 Waaqa kee Goofticha garaa kee
guutuudhaan, lubbuu kee guutuudhaan, yaada
kee guutuudhaan, humna kee guutuudhaan jaal-
ladhu.'§ 31 Inni lammaffaan immoo, isa kana;

‡ **12:26** 12:26 Bau 3:6 § **12:30** 12:30 KeD 6:4,5

'Ollaa kee akkuma ofii keetiitti jaalladhu.'*Ajajni
ajajawwan kanneen caalu tokko iyyuu hin jiru."
32 Barsiisaan seeraa sunis akkana jedhee deebise; "Yaa barsiisaa, ati dhugaa jette; Waaqa tokkicha malee Waaqni biraa hin jiruutii.
33 Garaa kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan, humna kee guutuudhaan isa jaallachuun, ollaa kees akkuma ofii keetiitti jaallachuun, qalma gubamuu fi aarsaa hunda caala."
34 Yesuusis yommuu akka inni hubannaadhaan deebise argetti, "Ati mootummaa Waaqaa irraa fagoo hin jirtu" jedheen. Ergasii namni tokko iyyuu deebi'ee gaaffii isa gaafachuuf ija hin jabaanne.

Kiristoos Ilma Eenyuu ti?

12:35-37 kwf – Mat 22:41-46; Luq 20:41-44
12:38-40 kwf – Mat 23:1-7; Luq 20:45-47

35 Yesuus utuu mana qulqullummaa keessatti barsiisaa jiruu akkana jedhee gaafate; "Barsiistonni seeraa maaliif Kiristoos ilma Daawit
jedhu?
36 Daawit mataan isaa iyyuu Hafuura Qulqulluudhaan geggeeffamee akkana jedhe:
" 'Gooftichi Gooftaa kootiin,
"Hamma ani diinota kee,
miilla kee jala siif galchutti,
gara mirga koo taa'i." '†
37 Daawit mataan isaa iyyuu 'Gooftaa' jedhee isa waama. Yoos inni akkamitti ilma isaa ta'uu danda'a ree?"
Tuunni guddaan sunis gammachuudhaan isa dhaga'e.

---

* **12:31** 12:31 Lew 19:18 † **12:36** 12:36 Far 110:1

Barsiistota Seeraa Irraa of Eeggachuu

38 Yesuusis utuu barsiisuu akkana jedhe; “Bar-
siistota seeraa irraa of eeggadhaa. Isaan
uffata dhedheeraa uffatanii nanaanna’uu fi
gabaa keessattis nagaa gaafatamuu jaallatu;
39 manneen sagadaa keessatti taa’umsa ulfinaa,
lafa cidhaatti immoo iddoo ulfinaa jaallatu.
40 Isaanis mana haadha hiyyeessaa saamanii
onsu; of argisiisuuf jedhaniis kadhannaa dheer-
essu. Namoonni kunneen adaba guddaa ad-
abamu.”

Kennaa Haadha Hiyyeessaa
12:41-44 kwf – Luq 21:1-4

41 Yesuusis fuullee iddoo kennaan kaa’amuu
taa’ee namoota maallaqa isaanii mi’a buusii
keessa buusan ilaala ture. Sooreyyiin baay’eenis
maallaqa baay’ee mi’a sana keessa buusaa turan.
42 Haati hiyyeessaa hiyyeettiin tokko dhuftee
saantima sibiila diimaa xixinnoo lama kan gatiin
isaa gara saantima tokkoo ta’e mi’a sana keessa
buufte.
43 Yesuusis barattoota isaa ofitti waamee
akkana jedhe; “Ani dhuguman isinitti hima;
haati hiyyeessaa hiyyeettiin kun warra mi’a
buusii kana keessa kennaa buusan hunda caalaa
buufteerti. 44 Isaan hundi qabeenya isaanii irraa
kennan; isheen garuu hiyyuma ishee keessaa
waan hunda, waan ittiin jiraattu hunda kennite.”

13

Mallattoo Dhuma Baraa
13:1-37 kwf – Mat 24:1-51; Luq 21:5-36

1 Utuu Yesuus mana qulqullummaatii ba'aa
jiruu barattoota isaa keessaa inni tokko, "Yaa
Barsiisaa! Dhagaawwan gurguddaa kanneenii fi
gamoowwan babbareedoo kanneen mee ilaali!"
jedheen.

2 Yesuusis, "Gamoowwan gurguddaa kanneen
argitaa? Ni diigama malee asitti dhagaan dhagaa
irratti hin hafu" jedheen.

3 Utuu Yesuus Tulluu Ejersaa irra fuullee
mana qulqullummaa taa'ee jiruu Phexros,
Yaaqoob, Yohannisii fi Indiriiyaas akkana
jedhanii kophaatti isa gaafatan; 4 "Mee
nutti himi; wantoonni kunneen yoom ta'u?
Mallattoon yeroo wantoonni kunneen hundi itti
raawwatamanii maali?"

5 Yesuusis akkana isaaniin jechuu jalqabe;
"Akka namni tokko iyyuu isin hin gowwoom-
sineef of eeggadhaa. 6 Namoonni hedduun,
'Ani isa' jechaa maqaa kootiin ni dhufu; nama
hedduus ni gowwoomsu. 7 Isin yommuu waa'ee
waraanaatii fi oduu waraanaa dhageessanitti
hin rifatinaa. Wanni akkanaa ta'uu qabaatii;
dhumni garuu amma iyyuu hin geenye. 8 Sabni
sabatti, mootummaanis mootummaatti ni ka'a.
Sochiin lafaa iddoo garaa garaatti ni ta'a; beellis
ni bu'a. Kunis jalqaba ciniinsuu da'umsaa ti.

9 "Isin of eeggachuu qabdu. Isin dabarfam-
tanii yaa'iitti ni kennamtu; manneen sagadaa
keessattis ni garafamtu. Isinis akka isaanitti
dhuga baatota taataniif anaaf jettanii fuula
bulchitootaatii fi mootota dura ni dhaabattu.

10 Duraan dursee wangeelli saba hundatti lal-
labamuu qaba. 11 Yommuu qabamtanii qorum-
saaf dhi'eeffamtanitti waa'ee waan dubbattanii
duraan dursitanii hin yaadda'inaa. Waanuma
yeroo sana isinii kennamu dubbadhaa; kan
dubbatu Hafuura Qulqulluudha malee isin miti.
12 "Obboleessi dabarsee obboleessa du'atti
kenna; abbaan dabarsee ijoollee isaa du'atti
kenna. Ijoolleenis warra isaaniitti ka'anii isaan
ajjeesu. 13 Namni hundinuu sababii maqaa
kootiif isin jibba; kan hamma dhumaatti jabaa-
tee dhaabatu garuu ni fayya.
14 " 'Isin yommuu wanni jibbisiisaan badiisa
fidu'*sun iddoo isaaf hin malle dhaabatee ar-
gitanitti, namni dubbisu haa hubatu; yommus
warri Yihuudaa keessa jiran tulluuwwanitti haa
baqatan. 15 Namni bantii manaa irra jiru tokko
iyyuu waan tokko illee fudhachuuf gad hin
bu'in yookaan mana hin seenin. 16 Namni lafa
qotiisaa jiru tokko iyyuu uffata isaa fudhachuuf
duubatti hin deebi'in. 17 Bara sana keessa dubar-
toota ulfaatii fi haadhota hoosisaniif wayyoo!
18 Kunis akka ganna†keessa hin taaneef kad-
hadhaa. 19 Guyyoota sana keessa dhiphinni
jalqaba uumama Waaqni uumee kaasee hamma
ammaatti hin dhufin, kan gara fuula duraattis
hin dhufne ni dhufaatii.
20 "Utuu Gooftaan guyyoota sana gabaabsuu
baatee silaa namni tokko iyyuu hin hafu ture.

* **13:14** 13:14 Dan 9:27; 11:31; 12:11 † **13:18** 13:18 Ganni yeroo bokkaan cimaan roobee lagni guutee rakkina uumuu dha. Akkasumas akka ganna keessa hir'inni nyaataa jiru argisiisuu danda'a.

Garuu inni sababii filatamtoota filateetiif jed-
hee guyyoota sana gabaabseera. 21 Yeroo sana
yoo namni kam iyyuu, ‘Ilaa Kiristoos as jira!’
yookaan ‘Ilaa, inni achi jira!’ isiniin jedhe hin
amaninaa. 22 Kiristoosonni sobaatii fi raajonni
sobaa ni ka’uutii; isaanis yoo danda’ameef,
filatamtoota illee gowwoomsuuf jedhanii mal-
lattoo fi dinqii ni hojjetu. 23 Isin garuu of
eeggadhaa! Ani waan hunda duraan dursee
isinitti himeera.
24 “Bara sana keessa garuu dhiphina sana
booddee,
“ ‘Aduun ni dukkanoofti;
ji’is ifa ishee hin kennitu;
25 urjiiwwan samii irraa ni harca’u;
humnoonni samiis ni raafamu.’‡
26 “Yeroo sana namoonni utuu Ilmi Namaa
humna guddaa fi ulfinaan duumessaan dhu-
fuu ni argu. 27 Innis Ergamoota isaa ergee
filatamtoota isaa kanneen handaarawwan lafaa
irraa hamma handaarawwan samiiwwaniitti ji-
ran bubbeewwan afran irraa walitti qaba.
28 “Fakkeenya kana muka harbuu irraa barad-
haa; yommuu dameen isaa latee baala baafatutti
akka bonni dhi’aate ni beektu. 29 Akkasuma
isinis yommuu wanni kun raawwatamuu isaa
argitanitti akka inni dhi’aate, akka balbala irras
ga’e ni beektu. 30 Ani dhuguma isinittin hima;
hamma wanni kun hundi ta’utti dhaloonni kun
hin darbu. 31 Samii fi lafti ni darbu; dubbiin koo
garuu gonkumaa hin darbu.

Guyyaa fi Sa’aatiin Sun Hin beekamu

‡ **13:25** 13:25 Isa 13:10; 34:4

32 “Waa’ee guyyaa sanaa yookaan waa’ee
sa’aatii sanaa garuu Abbaa qofatu beeka malee
namni tokko iyyuu hin beeku; ergamoonni samii
irraa iyyuu hin beekan; yookaan ilmi iyyuu hin
beeku. 33 Of eeggadhaa! Dammaqaas! Yeroon
sun yoom akka ta’e hin beektaniitii. 34 Innis
nama garboota isaatti taayitaa kennee, tokkoo
tokkoo isaaniittis hojii isaa kennee, akka gar-
bichi karra eegu immoo dammaqee eegu ajajee,
mana isaa dhiisee karaa dheeraa deeme tokko
fakkaata.
35 “Kanaafuu isin dammaqaa; yeroo itti ab-
baan mana sanaa deebi’u, jechuunis galgala
yookaan halkan walakkaa yookaan iyya in-
daanqoo yookaan barii obboroo ta’uu isaa hin
beektaniitii. 36 Kunis akka inni akkuma tasaa
dhufee utuu raftanuus isin hin arganneef. 37 Ani
waanan isiniin jedhu nama hundumaan nan
jedha; ‘dammaqaa!’ ”

14

Yesuus Biitaaniyaatti Shittoo Dibame
14:1-11 kwf – Mat 26:2-16
14:1,2,10,11 kwf – Luq 22:1-6
14:3-8 kwi – Yoh 12:1-8

1 Egaa Faasiikaa fi Ayyaana Maxinootiif guyyaa
lama qofatu hafe; luboonni hangafoonnii fi
barsiistonni seeraa haxxummaadhaan Yesuusin
qabanii ajjeesuuf mari’achaa turan. 2 Isaanis,
“Garuu akka namoonni goolii hin kaafneef yeroo
ayyaanaatti hin ta’in” jedhan.

3 Utuu inni Biitaaniyaa keessa mana Simoon
isa lamxaa’aa sanaatti maaddiitti dhi’aatee

jiruu, dubartiin tokko shittoo gatiin isaa gud-
daa ta'e kan naardoos qulqulluu irraa qopheef-
fame bilqaaxxii albaasxiroositti qabattee dhufte.
Isheenis bilqaaxxicha cabsitee shittoo sana
mataa isaatti dhangalaafte.

4 Namoota achi turan keessaa tokko tokko
aaranii akkana waliin jedhan; "Shittoo kana
balleessuun maaliif? 5 Silaa shittoon kun di-
inaarii dhibba sadii* olitti gurguramee maallaqa
isaa hiyyeeyyiif kennuun ni danda'ama tureetii."
Isaanis isheetti dheekkaman.

6 Yesuus garuu akkana jedhe; "Ishee dhiisaa.
Maaliif ishee rakkiftu? Isheen waan gaarii naaf
gooteerti. 7 Hiyyeeyyii yeroo hunda of biraa
qabdu; isin yeroo feetan kamitti iyyuu isaan gar-
gaaruu ni dandeessu. Ana garuu yeroo hunda
of biraa hin qabdan. 8 Isheen waan dandeessu
hojjette. Isheen duraan dursitee dhagna koo
awwaalaaf dibde.† 9 Ani dhuguma isinittin
hima; addunyaa hunda irratti, iddoo wangeelli
itti lallabamu kamitti iyyuu wanni isheen gootes
yaadannoo isheetiif ni odeeffama."

10 Ergasiis warra Kudha Lamaan keessaa
tokko, Yihuudaa Keeriyotichi, Yesuusin
dabarsee isaanitti kennuuf jedhee gara luboota
hangafootaa dhaqe. 11 Isaanis yommuu waan
kana dhaga'anitti gammadanii, maallaqa isaaf
kennuuf waadaa galan. Kanaafuu Yihuudaan

* **14:5** 14:5 Diinaariin dhibba sadii mindaa waggaatti hojjetaa tokkoof kaffalamu. † **14:8** 14:8 Yihuudoonni yommuu reeffa tokko awwaalaaf qopheessanitti shittootti fayyadamu ture (Mar 16:1).

dabarsee isa kennuuf haala mijaa'aa eeggachaa ture.

Irbaata Gooftaa
14:12-26 kwf – Mat 26:17-30; Luq 22:7-23
14:22-25 kwf – 1Qr 11:23-25

12 Guyyaa jalqaba Ayyaana Maxinoo, yeroo itti hoolaan Faasiikaa qalamutti barattoonni Yesuus, "Akka ati Faasiikaa nyaattuuf nu eessa dhaqnee akka siif qopheessinu barbaadda?" jedhanii isa gaafatan.

13 Innis barattoota isaa keessaa nama lama
erge; akkanas isaaniin jedhe; "Magaalaa seenaa;
namichi okkotee bishaanii baatu tokko isinitti
dhufa; isa duukaa bu'aa. 14 Abbaa mana namichi
sun seenuutiinis, 'Barsiisaan, manni keessumaa ko, iddoon ani itti barattoota koo wajjin Faasiikaa nyaadhu eessa? jedhee gaafata' jedhaa.
15 Abbaan manaa sunis darbii bal'aa miidhagfamee qopheeffame tokko isinitti argisiisa. Isinis achitti nuuf qopheessaa."

16 Barattoonnis ka'anii magaalaa sana seenanii akkuma Yesuus isaanitti hime sanatti argatan. Faasiikaas ni qopheessan.

17 Yesuusis yommuu galgalaa'etti warra Kudha
Lamaan wajjin achi ga'e. 18 Utuu isaan maaddiitti dhi'aatanii jiranuu Yesuus, "Ani dhuguma isinitti nan hima; isin keessaa tokko, kan amma na wajjin nyaachuutti jiru dabarsee na kenna" jedheen.

19 Isaanis gaddanii, tokko tokkoon, "Na ta'innaa laata?" jechuu jalqaban.

20 Innis akkana jedhee deebise; "Namichi sun warra kudha Lamaan keessaa tokkoo dha. Innis

isa na wajjin gabatee keessaa cuuphatuu dha.
21 Ilmi Namaa akkuma waa'een isaa barreeffame
sanatti ni deema. Garuu namicha dabarsee
Ilma Namaa kennu sanaaf wayyoo! Inni utuu
dhalachuu baatee isaaf wayya ture.”
22 Utuu nyaachaa jiranuus Yesuus buddeena
fuudhee eebbise; caccabsees, “Fudhadhaa; kun
foon koo ti” jedhee isaaniif kenne.
23 Xoofoos fuudhee galata galchee isaaniif
kenne; hundi isaaniis xoofoo sana irraa dhugan.
24 Innis akkana isaaniin jedhe; “Kun dhiiga
ko, dhiiga kakuu haaraa kan namoota baay'eef
dhangalaafamuu dha. 25 Ani dhuguma isinitti
nan hima; ani hamman guyyaa sana moo-
tummaa Waaqaa keessatti deebi'ee dhugutti ija
wayinii kana irraa deebi'ee hin dhugu.”
26 Isaanis erga faarfannaa faarfatanii booddee
Tulluu Ejersaatti qajeelan.

Yesuus Akka Phexros Isa Ganu Duraan Dursee Dubbate

14:27-31 kwf – Mat 26:31-35

27 Yesuus akkana isaaniin jedhe; “Hundi
keessan ni gufattu; akkana jedhamee barreef-
fameeraatii:
“ ‘Ani tiksee nan rukuta;
hoolonnis ni bittinneeffamu.’‡
28 Ani garuu ergan du'aa ka'ee booddee isin dura
Galiilaa nan dhaqa.”
29 Phexros garuu, “Yoo namni hundinuu gufate
iyyuu ani hin gufadhu” jedheen.
30 Yesuus immoo deebisee, “Ani dhuguma sitti
nan hima; ati har'a, edanuma utuu indaanqoon

‡ **14:27** 14:27 Zak 13:7

yeroo lama hin iyyin, yeroo sadii na ganta”
jedheen.
31 Phexros garuu, “Ani yoon si wajjin du’uu
qabaadhe illee gonkumaa si hin ganu” jedhee
jabeessee dubbate. Hundi isaaniis akkasuma
jedhan.

Geetesemaanee
14:32-42 kwf – Mat 26:36-46; Luq 22:40-46

32 Isaanis iddoo Geetesemaanee jedhamu tokko
dhaqan; Yesuusis barattoota isaatiin, “Hamma
ani kadhadhutti isin as taa’aa” jedhe. 33 Innis
Phexrosin, Yaaqoobii fi Yohannisin of faana
fudhatee, akka malee dhiphachuu fi yaadda’uus
jalqabe. 34 Innis, “Lubbuun koo akka malee
gadditee du’uu geesseerti. Isin asuma turaatii
dammaqaa” jedheen.
35 Innis xinnoo achi hiiqee lafatti gombifamee,
yoo danda’ame akka sa’aatiin sun isa irra dar-
bituuf kadhate. 36 Innis, “*Aabbaa,*§yaa Abbaa,
wanni hundinuu siif ni danda’ama. Xoofoo kana
narraa fuudhi. Garuu akka fedhii keetii malee
akka fedhii kootii hin ta’in” jedhe.
37 Innis gara barattoota isaatti deebi’ee utuu
rafanuu isaan arge. Phexrosiinis akkana jedhe;
“Simoon, ati amma illee inuma raftaa? Sa’aatii
tokkittii illee dammaquu hin dandeenyee? 38 Isin
akka qorumsatti hin galleef dammaqaa kad-
hadhaa. Hafuurri qophaa’aa dha; foon garuu
dadhabaa dha.”
39 Ammas achi hiiqee waanuma duraan kad-
hate sana kadhate. 40 Inni yommuu deebi’ee

§ **14:36** 14:36 Afaan Araamaayikiitiin abbaa jechuu dha.

dhufetti, ammas utuu rafanuu isaan arge; iji isaanii itti ulfaatee tureetii. Isaanis akka maal jedhanii deebisaniif hin beekne.

41 Yeroo sadaffaas deebi'ee akkana jedheen; "Isin amma iyyuu raftanii boqochaa jirtuu? Ni ga'a! Sa'aatiin sun ga'eera. Kunoo, Ilmi Namaa dabarfamee harka cubbamootaatti ni kennama.
42 Ka'aa ni deemnaa! Kunoo, namichi dabarsee na kennu sun dhufaa jira."

Yesuus Qabamuu Isaa

14:43-50 kwf – Mat 26:47-56; Luq 22:47-50; Yoh 18:3-11

43 Utuma inni dubbachaa jiruus, Yihuudaan namichi warra Kudha Lamaan keessaa tokko ta'e sun dhufe. Tuunni luboota hangafoota, barsiistota seeraatii fi maanguddoota biraa ergames goraadee fi bokkuu qabatee isa wajjin dhufe.

44 Inni dabarsee Yesuusin kennu sunis, "Namichi ani dhungadhu isa; isinis isa qabaatii eegaa isa fuudhaa deemaa" jedhee mallattoo
kenneefii ture. 45 Yihuudaanis yommusuma
Yesuusitti dhi'aatee, "Yaa Barsiisaa!" jedhee
isa dhungate. 46 Namoonni sun Yesuusin
qabanii hidhan. 47 Warra achi dhadhaabachaa
turan keessaa inni tokko garuu goraadee isaa luqqifatee garbicha luba ol aanaa dha'ee gurra isaa irraa kute.

48 Yesuusis akkana jedhe; "Isin goraadee fi bokkuu qabattanii akka nama hattuu qabuutti
na qabuu dhuftanii? 49 Ani guyyuma guyyaan

mana qulqullummaa keessatti barsiisaa isin wa-
jjin ture; isinis na hin qabne. Garuu Katabbii-
wwan Qulqulluun raawwatamuu qabu.” 50 Isaan
hundinuus isa dhiisanii baqatan.

51 Dargaggeessi tokkos uffata quncee talbaa
irraa hojjetame tokko qullaa isaa irra buufatee
Yesuus faana deemaa ture. Yeroo isa qabanittis,
52 dargaggeessi sun uffata isaa dhiisee, qullaa
isaa harkaa ba’e.

Yesuus Yaa’ii Duratti
14:53-65 kwf – Mat 26:57-68; Yoh 18:12,13,19-24
14:61-63 kwf – Luq 22:67-71

53 Isaanis Yesuusin luba ol aanaatti geessan;
luboonni hangafoonni, maanguddoonnii fi bar-
siistonni seeraa hundinuu walitti qabaman.
54 Phexrosis hamma dallaa luba ol aanaa
keessaatti fagootti isa duukaa bu’e. In-
nis waardiyyoota wajjin ibidda bira taa’ee
qaqqaammachaa ture.

55 Luboonni hangafoonnii fi yaa’iin guutuun
Yesuusin ajjeesuuf jedhanii ragaa isatti bar-
baadaa turan; isaan garuu homaa hin arganne.
56 Namoonni baay’een sobaan isatti dhugaa
ba’an; dhuga ba’umsi isaanii garuu tokko hin
taane.

57 Tokko tokko immoo ka’anii akkana jed-
haanii sobaan isatti dhugaa ba’an: 58 “ ‘Mana
qulqullummaa kan harka namaatiin ijaarame
kana diigee kan biraa kan harka namaatiin hin
ijaaramin guyyaa sadii keessatti deebisee nan
ijaara’ jechuu isaa dhageenyeerra.” 59 Haa ta’uu

malee dhuga ba'umsi isaanii amma illee tokko hin taane.

60 Lubichi ol aanaanis ka'ee fuula isaanii dura dhaabatee, "Ati deebii tokko illee hin kennituu? Wanni namoonni kunneen dhugaa sitti ba'an kun maali?" jedhee Yesuusin gaafate. 61 Yesuus
garuu inuma cal'ise malee deebii tokko illee hin kennine.

Lubichi ol aanaan ammas, "Kiristoos Ilmi isa Eebbifamaa Sanaa sii?" jedhee isa gaafate.

62 Yesuusis, "Eeyyee ana; isin utuu Ilmi Namaa karaa mirga Humna Qabeessa sanaatiin taa'ee, duumessa samiitiin dhufuu ni argitu" jedhe.

63 Lubichi ol aanaan uffata isaa tarsaasee akkana jedhe; "Kana caalaa dhuga baatota maalii nu barbaachisa? 64 Waaqa arrabsuu
isaa isini iyyuu dhageessaniirtu. Maal isinitti fakkaata?"

Hundi isaaniis du'atu isaaf mala jedhanii isatti muran. 65 Namoonni tokko tokko isatti tufuu
jalqaban; fuula isaas haguuganii abootteen isa rukutanii, "Mee raajii dubbadhu!" jedhan. Eegdonnis fuudhanii isa kakkabalan.

Phexros Yesuusin Ganuu Isaa

14:66-72 kwf – Mat 26:69-75; Luq 22:56-62; Yoh 18:16-18,25-27

66 Utuu Phexros dallaa sana keessa gara gadii jiruu xomboreewwan luba ol aanaa keessaa tokko dhufte. 67 Isheen utuu Phexros ibidda
qaqqaammatuu argite; hubattees isa ilaalte.

Isheenis, "Atis Yesuus nama Naazreeti sana wajjin turte" jetteen.

68 Inni garuu, "Ani waan ati jettu hin beeku; naaf hin galus" jedhee gane. Karra dallaatiinis gad ba'e; indaanqoonis ni iyye.

69 Xomboreen sun ammas isa argitee warra achi dhadhaabataniin, "Namichi kun jara
keessaa tokkoo dha" jette. 70 Inni garuu ammas
ni gane.

Yeroo xinnoo booddee immoo warri achi dhadhaabachaa turan Phexrosiin, "Atis nama Galiilaa waan taateef dhuguma iyyuu jara keessaa tokkoo dha!" jedhaniin.

71 Innis, "Ani namicha isin waa'ee isaa dubbattan kana hin beeku" jedhee of abaaruu fi kakachuu jalqabe.

72 Yommusuma indaanqoon lammata iyye. Phexrosis dubbii Yesuus, "Utuu indaanqoon yeroo lama hin iyyin, ati yeroo sadii na ganta" isaan jedhee ture sana yaadatee boo'e.

15

Yesuus Fuula Phiilaaxoos Duratti
15:2-15 kwf – Mat 27:11-26; Luq 23:2,3,18-25; Yoh 18:29–19:16

1 Ganama barii luboonni hangafoonni, maanguddoota, barsiistota seeraatii fi guutummaa yaa'ii Yihuudootaa wajjin mari'atanii Yesuusin hidhanii, geessanii Phiilaaxoositti dabarsanii kennan.

2 Phiilaaxoosis, "Ati mootii Yihuudootaatii?" jedhee isa gaafate.

Yesuus immoo, "Atuu jette kaa!" jedhee deebise.

3 Luboonni hangafoonni waan baay'eedhaan
isa himatan. 4 Phiilaaxoos amma illee, "Ati
deebii hin kennituu? Isaan waan meeqaan akka
si himatan mee ilaali" jedhee isa gaafate.

5 Yesuus garuu amma illee deebii tokko iyyuu
hin kennine; Phiilaaxoosis ni dinqisiifate.

6 Innis nama hidhame kan sabni gaafate
tokko Guyyaa Ayyaanaa hunda gad dhiisa ture.
7 Namichi Barabbaas jedhamu tokko finciltoota
goolii kaasanii nama ajjeesan wajjin mana hid-
haa keessa ture. 8 Uummanni sunis Phiilaaxoos
bira dhaqee akka inni waan duraan gochaafii
ture sana isaanii godhu isa kadhate.

9 Phiilaaxoos garuu, "Akka ani mootii Yihuu-
dootaa gad isinii dhiisu barbaadduu?" jedhee
gaafate; 10 inni akka luboonni hangafoonni hi-
naaffaadhaan Yesuusin dabarsanii isatti kennan
ni beeka tureetii. 11 Luboonni hangafoonni
garuu akka Phiilaaxoos qooda Yesuus Barab-
baasin gad dhiisu akka isa kadhataniif namoota
kakaasan.

12 Phiilaaxoosis, "Yoos namicha isin mootii
Yihuudootaa jettaniin kana maal godhu ree?"
jedhee amma illee isaan gaafate.

13 Isaan amma illee, "Isa fannisi!" jedhanii
iyyan.

14 Phiilaaxoos immoo, "Maaliif? Inni yakka
maalii hojjete?" jedhee gaafate.

Isaan garuu ittuma caalchisanii, "Isa fannisi!"
jedhanii iyyan.

15 Kanaafuu Phiilaaxoos namoota gammachi-
isuuf jedhee Barabbaasin gad isaaniif dhiise.

Yesuusin garuu garafsiisee akka inni fannifamuuf dabarsee kenne.

Loltoonni Yesuusitti Qoosuu Isaanii
15:16-20 kwf – Mat 27:27-31

16 Ergasii loltoonni Yesuusin mana bulchaatti,
jechuunis *Piraayitooriyoonitti* ol galchan;
raayyaa loltootaa hundas walitti waaman.
17 Uffata dhiilgee* itti uffisan; gonfoo qoraattiis
micciiranii dha'anii isa irra kaa'an. 18 Isaanis,
"Akkam ree, yaa mootii Yihuudootaa!" jedhanii
nagaa isa gaafachuu jalqaban. 19 Uleedhaanis
mataa isaa rukutan; isattis tufan. Jilbeenfataniis
sagadaniif. 20 Erga itti qoosanii booddee uffata
diimaa dhiilgee sana irraa baasanii wayyaa
isaa deebisanii isatti uffisan. Fannisuufis isa
fuudhanii deeman.

Yesuus Fannifamuu Isaa
15:22-32 kwf – Mat 27:33-44; Luq 23:33-43; Yoh 19:17-24

21 Isaanis namicha Qareenaa† kan Simoon
jedhamu tokko utuu inni baadiyyaadhaa dhufee
achiin darbaa jiruu arganii akka inni fannoo
Yesuus baatuuf isa dirqisiisan. Namichi kunis
abbaa Iskindiroosii fi Ruufoosii ti. 22 Isaanis id-
doo Golgootaa jedhamutti Yesuusin geessan; Gol-
gootaa jechuun "Iddoo buqqee mataa" jechuu
dha. 23 Jarris akka inni daadhii wayinii kan
qumbiin walitti makame dhuguuf kennaniif;

---

* **15:17** 15:17 Uffata loltoota Roomaa kan wayyaa kaan irratti uffatamu. † **15:21** 15:21 Qareenaan magaalaa Giriik kan qarqara kaaba Afriikaa naannoo har'a Liibiyaa jedhamutti argamuu dha.

inni garuu fudhachuu dide. 24 Isaanis isa fannisan. Uffata isaas gargar qoodatanii tokkoon tokkoon namaa maal akka argatu murteessuuf ixaa buufatan.
25 Yeroon isaan itti isa fannisanis ganama sa'aatii sadii ture. 26 Katabbiin waan inni ittiin himatamee kan,

Mooticha Yihuudootaa,

jedhu mataa isaatiin ol ture.
27 Hattoota lamas, isa tokko mirga isaatiin, kaan immoo bitaa isaatiin isa wajjin fannisan.
[28 Kanaanis dubbiin kitaabni, "Inni akka seera cabsitootaatti lakkaa'ame" jedhu sun ni raawwatame.]‡ 29 Warri achiin darbanis isa arrabsan; mataa isaaniis raasanii, "Muu! Ati kan mana qulqullummaa diigdee guyyaa sadiitti ijaartu, 30 mee fannoo irraa gad bu'iitii of oolchi!" jedhan. 31 Akkasumas luboonni hangafoonnii fi barsiistonni seeraa wajjin itti qoosan. Akkanas jedhan; "Inni warra kaan oolcheera; ofii isaa garuu oolchuu hin danda'u!
32 Akka nu arginee amannuuf Kiristoos mootichi Israa'el kun mee amma fannoo irraa gad haa bu'u." Warri isa wajjin fannifamanis isa arrabsan.

Yesuus Du'uu Isaa
15:33-41 kwf – Mat 27:45-56; Luq 23:44-49

33 Sa'aatii ja'aa jalqabee, hamma sa'aatii sagaliitti dukkanni lafa hunda irra bu'e.
34 Sa'aatii sagalittis Yesuus sagalee guddaadhaan, *"Eloohee! Eloohee!*§ *Laamaa Sabaqtaanii?"*

---

‡ **15:28** 15:28 Waraabbileen tokko tokko luqqisaa 28 hin qaban.

§ **15:34** 15:34 Waraabbileen tokko tokko Eelii, Eelii jedhu.

jedhee iyye. Hiikkaan isaas, “Yaa Waaqa ko! Yaa Waaqa ko! Ati maaliif na dhiifte?”* jechuu dha.

35 Warra achi dhadhaabatan keessaa tokko tokko yommuu waan kana dhaga’anitti, “Ilaa, inni Eeliyaasin waamaa” jedhan.

36 Namichi tokkos fiigee, ispoonjii dhangaggaa’aadhaan guutee, uleetti kaa’e; akka inni dhuguufis Yesuusiif kennee, “Mee isa dhiisaa. Akka Eeliyaas dhufee gad isa buusu arginaatii” jedhe.

37 Yesuusis sagalee guddaadhaan iyyee hafuura dhumaa baafate.

38 Golgaan mana qulqullummaas olii hamma
gadiitti iddoo lamatti tarsa’e. 39 Ajajaan dhib-
baa kan fuula Yesuus dura dhaabachaa tures yommuu iyyuu Yesuus dhaga’ee akka inni itti hafuura dhumaa baafate argetti, “Dhugumaanuu namichi kun Ilma Waaqaa ture!” jedhe.

40 Dubartoonni tokko tokkos fagoodhaa ilaalaa turan. Isaan keessaas Maariyaam ishee Magdalaa, Maariyaam haadha Yaaqoob isa quxisuutii fi Yoosaa akkasumas Saloomee turan.
41 Isaanis yeroo inni Galiilaa turetti isa duukaa bu’anii isa tajaajilaa turan. Dubartoonni isa wajjin Yerusaalemitti ol ba’an baay’een kaanis achi turan.

Yesuus Awwaalamuu Isaa

15:42-47 kwf – Mat 27:57-61; Luq 23:50-56; Yoh 19:38-42

---

* **15:34** 15:34 Far 22:1

42 Guyyaan sun Guyyaa Qophii jechuunis
guyyaa Sanbataan duraa ture. Yommuu gal-
galaa'ettis, 43 Yoosef namni Armaatiyaa, mis-
eensi yaa'ii beekamaan kan mataan isaa moo-
tummaa Waaqaa eeggachaa ture tokko ija jabi-
naan gara Phiilaaxoos dhaqee reeffa Yesuus
kadhate. 44 Phiilaaxoosis yommuu akka inni
du'e dhaga'etti ni dinqifate. Ajajaa dhibbaa
sanas ofitti waamee Yesuus erga du'ee turuu
fi turuu baachuu isaa gaafate. 45 Akka inni
du'es ajajaa dhibbaa sana irraa erga mirka-
neeffatee booddee reeffa sana Yoosefiif kenne.
46 Yoosefis huccuu quncee talbaa irraa hojjetame
bitee, reeffa sana gad buusee, huccuu sanaan
kafanee awwaala garaa kattaa keessatti qotate
keessa kaa'e. Dhagaa tokkos balbala awwaala
sanaatti gangalchee cufe. 47 Maariyaam isheen
Magdalaatii fi Maariyaam haati Yoosaa lafa inni
kaa'ame ni argan.

16

Yesuus Du'aa Ka'uu Isaa
16:1-8 kwf – Mat 28:1-8; Luq 24:1-10

1 Erga Sanbanni darbee booddee Maariyaam
isheen Magdalaa, Maariyaam haati Yaaqoobii
fi Saloomeen dhaqanii reeffa Yesuus dibuuf
jedhanii urgooftuu bitan. 2 Isaanis guyyaa
jalqaba torbaan sanaa ganama barii, akkuma bi-
iftuun baateen gara awwaalaa dhaqan; 3 isaanis,
"Eenyutu balbala awwaalaa irraa dhagaa sana
nuu gangalcha?" waliin jedhan.

4 Yommuu mil'atanii ilaalanitti garuu akka
dhagaan baay'ee guddaan sun afaan awwaalaa
irraa gangalfame argan. 5 Isaanis awwaala
keessa seenanii dargaggeessa uffata adii uffate
tokko karaa mirgaatiin taa'ee arganii rifatan.
6 Innis akkana isaaniin jedhe; "Hin rifatinaa!
Isin Yesuus Nama Naazreeti isa fannifamee ture
barbaaddu. Inni ka'eera! As hin jiru. Mee
iddoo isaan isa kaa'anii turan ilaalaa. 7 Garuu
dhaqaatii barattoota isaatii fi Phexrositti, 'Inni
isin dursee Galiilaa ni dhaqa. Akkuma isinitti
hime sanas achitti isa ni argitu' jedhaatii himaa."
8 Dubartoonni sunis hollachaa fi dinqisiifachaa
gad ba'anii awwaalicha biraa baqatan. Sababii
sodaataniifis nama tokkotti illee homaa hin
himne.
[9 Yesuusis barii guyyaa jalqaba torban sanaa
yeroo du'aa ka'etti duraan dursee Maariyaam
ishee Magdalaatti mul'ate; Maariyaam kunis
kan inni hafuurota hamoo torba ishee keessaa
baasee turee dha. 10 Isheenis dhaqxee utuu
warri isa wajjin turan wawwaachuu fi boo'uutti
jiranuu isaanitti himte. 11 Isaan garuu yommuu
akka Yesuus jiraataa ta'ee fi akka isheen isa
argite dhaga'anitti waan sana hin amanne.
12 Ergasiis isaan keessaa utuu namoonni lama
baadiyyaa dhaqaa jiranuu Yesuus bifa biraatiin
isaanitti mul'ate. 13 Jarris deebi'anii warra
hafanitti himan; isaan garuu warra kanas hin
amanne.
14 Ergasiis Yesuus utuu isaan maaddiitti
dhi'aatanii jiranuu warra Kudha Tokkotti
mul'ate; innis sababii isaan warra erga inni
du'aa ka'e isa argan sana amanuu didaniif,

amantii dhabuu isaaniitii fi mata jabina
isaaniitiif isaan ifate.
15 Innis akkana isaaniin jedhe; “Gara ad-
dunyaa hundaa dhaqaa; uumama hundumat-
tis wangeela lallabaa. 16 Namni amanuu fi
cuuphamu kam iyyuu ni fayya; nama hin
amannetti garuu ni murama. 17 Mallattoon
kunis warra amanan irraa mul’ata; isaan maqaa
kootiin hafuurota hamoo baasu; afaan haaraad-
haan dubbatu; 18 harka isaaniitiin bofa ni qabu;
yoo summii nama ajjeesu dhugan isaan hin
miidhu; harka isaanii namoota dhukkubsatan
irra ni kaa’u; namoonnis ni fayyu.”
19 Yesuus Gooftaan erga isaanitti dubbatee
booddee samiitti ol fudhatamee gara mirga
Waaqaatiin taa’e. 20 Barattoonnis achii ba’anii
iddoo hundatti lallaban; Gooftaanis isaan wajjin
hojjechaa ture; dubbii isaas dinqiiwwan hojjeta-
maniin ni mirkaneessa ture.]*

* **16:20** 16:9-20 Waraabbileen durii tokko tokko kutaa luqqisaa 9 fi 20 gidduu jiru hin qaban.

Kitaaba Qulqulluu, Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa, Loqoda Dhi'aa

Oromo, West Central: Kitaaba Qulqulluu, Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa, Loqoda Dhi'aa (Bible)

copyright © 2022 Biblica, Inc.

Language: Afaan Oromoo (Oromo, West Central)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa™, Loqoda Dhi'aa

Mirgi seeraan eegama © 2009, 2020, 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Oromo Contemporary Version™, Western

Copyright © 2009, 2020, 2022 by Biblica, Inc.

"Biblica" jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., Waajjira Eeyyamaa fi Mallattoo Eenyummaa kan Ameerikaa keessaatti galmeessee dha.

"Biblica" is trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Hojiin kun Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA) keessatti qopheeffamee dhi'aate. Garagalcha eeyyama kanaa arguudhaaf liinkii kana banadhaa creativecommons.org/.../4.0 yookaan gara teessoo kanaatti xalayaa ergadhaa. Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., galmeeffatee dha; mallattoo eenyummaa Biblica® kanatti fayyadamuun immoo eeyyama Biblica, Inc., kan barreeffamaan kenname barbaachisa. Hamma mallattoo eenyumma Biblica, Inc., akkuma inni jirutti eegdetti, walii galtee eeyyama seeraa CC BY-SA jalatti, hojii kana utuu hin jijjiirin garagalchaan fudhattee yookaan waraabbattee deebitee raabsuu ni danddeessa. Yoo garagalchaa isaa jijjiirte yookaan hojii kana akka haaraatti hiiktee akkasiin hojii haaraa hojii Biblica® irratti hundaa'e tokko uummatte, mallattoo eenyummaa Biblica® achi irraa balleessuu qabda. Hojii haaraa hojii Biblica irratti hundooftee hiikte sana keessatti immoo waan hojii Biblica irraa jijjiirtee adda goote ibsitee akka itti aanee jiru kanatti abbaa jalqabatti waan kana uume himuu qabda: "Hojiin Biblica, Inc., jalqabatti hojjete kan hin jijjiiramin liinkii www.biblica.com fi https://open.bible keessatti argama."

Beeksisni mirga abbaa maxxansee mataa duree irratti yookaan fuula

mirga abbaa hojii kanaa irratti bifa asii gadi jiru kanaan mul'achuu qaba:
Biblica® Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa™, Loqoda Dhi'aa
Mirgi seeraan eegama © 2009, 2020, 2022 Biblica, Inc.
Biblica® Open New Oromo Contemporary Version™, Western
Copyright © 2009, 2020, 2022 by Biblica, Inc.
"Biblica" jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., Waajjira Eeyyamaa fi Mallattoo Eenyummaa kan Ameerikaa keessaatti galmeessee dha.
"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.
Hojii haaraa hojii Biblica irratti hundooftee hiikte sanas akka inni eeyyama seeraa (CC BY-SA) jalatti argamu gochuu qabda.
Yoo akka hojii kana deebistee akka haaraatti hiikte Biblica, Inc., beeksisuu barbaadde, liinkii kanaan nu qunnami: https://open.bible/contact-us.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit creativecommons.org/.../4.0 or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.
Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com andopen.bible."
Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:
Biblica® Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa™, Loqoda Dhi'aa
Mirgi seeraan eegama © 2009, 2020, 2022 Biblica, Inc.
Biblica® Open New Oromo Contemporary Version™, Western
Copyright © 2009, 2020, 2022 by Biblica, Inc.
"Biblica" jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., Waajjira Eeyyamaa fi Mallattoo Eenyummaa kan Ameerikaa keessaatti galmeessee dha.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.
You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).
If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at open.bible/contact-us.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.
You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.
If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.
Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 14 Apr 2023
9a7d95fd-7bcd-5e4d-ad23-4d7148b8e269